

ПМОЛДМ
РАЗЧУПВАНЕТО
НА ФОРМАТА НА
ФОРУМА

СТР. 4

ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА
БИОЛОГИЧНА
СЪВМЕСТИМОСТ
В ОРАЛНАТА
МЕДИЦИНА

СТР. 8

КОМИСИЯ ПО
КОМУНИКАЦИЯ НА БЗС
ОБНОВЕНИЙТ
САЙТ НА БЗС

СТР. 9

ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА

БРОЙ 9 ГОДИНА XVI СЕПТЕМВРИ 2018

ОРГАН НА БЪЛГАРСКИЯ ЗЪБОЛЕКАРСКИ СЪЮЗ

РЕДОВЕН ЧЛЕН НА FDI

WWW.BZS.BG

СВЕТОВНО ПРИЗНАНИЕ ЗА БЗС НА КОНГРЕСА НА FDI

Д-р Н Шарков, председател на БЗС за
Световния дентален конгрес на FDI в Буенос Айрес, Аржентина

Бих искал за започна разказа си за Световния дентален конгрес на FDI (Световната дентална федерация) с високата чест за БЗС, който бе удостоен за първи път в историята на FDI с признание за приноса на организацията в проекта „Член на FDI подпомага друг член на FDI“. Тази награда се връчва наистина за първи път и с нея бяха удостоени три асоциации. БЗС, Канадската дентална асоциация и Японската ден-

тална асоциация, като това бе редът на връчването. Това е нещо, с което ние можем да се гордеем.

Конгресът в Буенос Айрес се проведе от 5 до 8 септември т.г. Моята работа като съветник на FDI започна от 1 до 8 септември без прекъсване, а членовете на българската делегация д-р Борислав Миланов и д-р Светослав Гачев взеха участие от 1 до 7 септември.

Защо казвам без прекъсване? Защото работният ден

Наградата за БЗС: „Член на FDI подпомага друг член на FDI“

започва от 8.30 и приключва в 18.00. Това е изключително интензивен интелектуален труд във всеки един аспект от дейността на Световната дентална федерация.

Ще разделя в няколко направления работата на Конгреса. По време на Открития форум – 1, който е преди първото Общо събрание, се обсъждат предложените за актуализация или новите политически декларации на FDI. Тази година те бяха 10 на брой. Ще изброя някои от тях и читателите на вестника ще могат да ги намерят публикувани в обновения сайт на БЗС. Това са декларациите на FDI за: дълбокия дентинов кариес, възстановителната грижа; денталната амалгама и постепенното отпадане като obtуровъчен

материал; продължаващото медицинско обучение в денталната медицина; денталната медицина и връзката със съня и нарушенията на дишането; глобално парадонтално здраве; наночастиците в денталната практика; осигуряване на основна орална здравна грижа на бездомните хора и най-вече на мигрантите; националната здравна политика с включване на оралното здраве в нея и промотирането на оралното здраве чрез флуорните зъбни пасти.

Чест е за мен, че тази година обсъждането на политическите декларации на FDI мина под нова одобрена схема, която бе разработена от работна група от пет човека, сред които и аз.

На стр. 2

Момент от награждаването

НОВ МОДЕЛ ЗА РЕФОРМА В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

На последното заседание на Управителния съвет на БЗС бе разгледана информацията за предложените варианти за нов модел на здравно осигуряване. Ролята на съсловните организации в здравеопазването се запазва. На 26 септември т.г. ще се проведе специална Национална кръгла маса със заинтересованите страни и медиите по темата.

Парламентът възложи на министъра на здравеопазването да представи модел за реформа в здравеопазването до края на септември, след широко обществено обсъждане.

В Министерството на здравеопазването вече се проведеха интензивни

работни срещи с представители на съсловните организации в здравеопазването. На срещата с министър Ананиев от страна на БЗС участваха: д-р Б. Миланов, главен секретар на БЗС и д-р С. Гачев и д-р Г. Димов, зам.-председатели на организацията.

Очаква се всички добри идеи и предложения да бъдат анализирани и обобщени, като министърът ще ги представи на официално организирана Национална кръгла маса на 26 септември. На срещата ще бъдат поканени и заинтересованите медиите за отразяване на събитията. Форумът ще има и международно участие. Така ще се постави началото на следващ дебат за реформата в здравеопазването, който ще про-

дължи сред обществото, медиите и в Парламента.

НОВ МОДЕЛ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Сред основните му цели са: да се подобри удовлетвореността на пациентите; да се увеличи ефективността на системата; да се измерва качеството от лечението и да се проследяват ефектите от терапиите на пациентите; да се намалят нерегламентираните заплащания; да се подобри контролът в системата; да има потенциал за реализиране на нови политики и програми за инвестиции и обновяване на материалната база и технологиите за лечение.

На стр. 3

ТРАДИЦИОНЕН СЕМИНАР НА РК НА БЗС – ПЛОВДИВ

На 06.10.2018 г. в гр. Хисар, хотел „Августа“, ще се проведе ежегодният семинар на РК на БЗС – Пловдив. Темата на семинара е: „Съвременни тенденции във функционално-естетичната рехабилитация в лицево-челюстната област“. Очаквайте програмата на форума!

РЕГИОНАЛЕН ФОРУМ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА ВЕРЕЯ ДЕНТ

Есенната сесия на Регионален форум по дентална медицина „Вереея дент“ ще се проведе на 6.10.2018 г., събота. Денят съвпада с празника на град Стара Загора.

НАЦИОНАЛЕН ФОРУМ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА БАНСКО - 2018

Традиционният форум ще се проведе на 12, 13 и 14 октомври в гр. Банско, гранд хотел „Банско“. Откриването е предвидено за 12 октомври от 16.30 ч., последвано от лекция на д-р Силвия Димитрова от 17 ч.

РЕГИОНАЛЕН ФОРУМ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА НА РК СОФИЯ ОБЛАСТ

На 27.10.2018 г. в гр. Баня ще се проведе Пети регионален форум по дентална медицина на РК София област.

VIII НАУЧЕН КОНГРЕС НА СРК НА БЗС

На 17 и 18 ноември 2018 г. в гр. София, хотел „Маринела“ ще се проведе VIII-ият научен конгрес на на СРК на БЗС.

НАЦИОНАЛЕН ФОРУМ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА „МАДАРСКИ КОННИК“

С решение на УС на РК на БЗС-Шумен, следващият НФДМ „Мадарски конник“ ще се проведе от 8 до 10 февруари 2019 г.

РЕГИОНАЛЕН ФОРУМ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА „ПАНОРАМА“ 2019 Г.

На 29, 30, 31 март 2019 година в гр. Плевен ще се проведе пореден Регионален форум по дентална медицина „Панорама“.

ВТОРИ НАУЧЕН КОНГРЕС „НАУКА И ПРАКТИКА – РЪКА ЗА РЪКА“

На 12 и 13.04.2019 г. на територията на Факултета по дентална медицина в гр. Пловдив ще се проведе Втори Научен конгрес на ФДМ – Пловдив съвместно с РК на БЗС – Пловдив „Наука и практика – ръка за ръка“.

НФДМ ВЪВ ВЕЛИНГРАД - 2019

Следващото издание на форума през 2019 г. ще бъде на 11 и 12 май. Запазете си датата.

ИЗВЪНРЕДЕН КОНГРЕС НА БЗС

Следващият Извънреден конгрес на БЗС ще се състои на 25 и 26 януари 2019 г. в гр. София, парк-отел „Москва“.

XIX НАУЧЕН КОНГРЕС НА БЗС - 2019 Г.

Управителният съвет на БЗС взе решение следващият Научен конгрес на БЗС да се състои на 6, 7 и 8 юни в гр. Бургас. Конгресът ще бъде съпроводен от дентално-медицинска изложба и богата съпътстваща програма. Запазете си датата.

СВЕТОВНО ПРИЗНАНИЕ ЗА БЗС НА КОНГРЕСА НА FDI

Д-р Н Шарков, председател на БЗС за
Световния дентален конгрес на FDI в Буенос Айрес, Аржентина

От стр. 1

Начинът, по който ние поставихме и посочихме времевата таблица за подготовка на първи вариант на политическите споразумения – до Съвета (Борда) на FDI, одобряването от него и след това изпращането до националните дентални асоциации, които в период от 90 дни да могат да представят на авторите своите съображения, коментари и предложения за промяна бе много ефективен. Преди да се състои обсъждането на първия Открит форум това даде своите резултати, защото изключително бързо бяха посочени финалните версии на тези документи.

На 3 и 4 октомври в Буенос Айрес ще се състои среща на G20. На нея ще се обсъждат важни теми в здравеопазването. Три от тези теми са следните: антимикробната резистентност на антибиотиците. Втората е гладът и затлъстяването, проблемите с изхранването на населението на Земята. Третата тема касае мигрантите. Бе направено предложение от д-р Питър Енгел, председател на Германската камара, Съветът на FDI да излезе със становище по темите, защото Световната федерация вече има свои разработки. Радвам се отново, че съм един от участниците в процеса. В близките дни специална декларация от Съ-

Българската делегация: д-р Н. Шарков, д-р Св. Гачев, д-р Б. Миланов

но заседание, специална пленарна сесия бе посветена на Световното здраве и незаразните заболявания. Любопитни факти бяха изнесени в лекциите от известни японски, френски и латиноамерикански учени. Например, Японската асоциация изнесе факта, че 51% от населението над 80 години в Япония има минимум 20 естествени зъба.

Една от основните инициативи на FDI е честването на Световния ден на оралното здраве, който се отбелязва всяка година на 20 март. Подготвихме всички необходими документи и постери в работната група, които ще бъдат разпространени навреме, за да бъдат преведени на съответните езици и използвани за честването на този изключително важен ден за оралното здраве.

По време на Световния дентален конгрес в Пакистан се състояха избори за президент. Чест за FDI, за Съвета на FDI и за мен лично е, че за президент на Пакистан бе избран д-р Ариф Алви, предишен съветник на FDI и личен приятел на д-р Шарков. Тази новина бе посрещната с бурни ръкопляскания от Общото събрание на организацията.

Естествено, че по време на такъв голям конгрес се състояха много неофициални срещи с представителите на различни държави, участващи в Конгреса. Често пъти неофициалните разговори носят богати плодове и водят до ползотворни резултати.

Накрая завършвам с откриването. То беше стилино, а приветствените речи бяха кратки и смислени и естествено, че аржентинското танго бе основна част от програмата. Видяхме и фолклора на гаучосите.

Българите, колкото и малобройни да бяхме там, си направихме традиционна снимка пред таблото със знамената на страните участници.

Конгресът премина в делова, ползотворна и плодотворна атмосфера. Следващият конгрес ще се състои в Сан Франциско, САЩ от 5 до 8 септември 2019 г.

Д-р Николай Шарков,
председател на БЗС
Снимките са любезно
предоставени от:
д-р Н. Шаков, д-р Св. Гачев

Част от ръководството на FDI

вета на FDI ще бъде изпратена до участниците в срещата на G20.

Не може да има Световен конгрес по дентална медицина и да няма избори. Проведените избори бяха оспорвани и най-достойните сред равните бяха избрани.

Изключително важни бяха заседанията на Борда на FDI, като поан-

тата беше приключването на Визия 2020 като основен документ и разработването на Визия 2030. Може да не звучи скромно, но председателят на БЗС отново е включен в специалната работна група за наблюдение и защита на Визия 2030. Визия 2030 ще бъде основният документ за развитие на FDI след 2021 г. Специал-

Президентът на FDI открива Световния дентален конгрес

Момент от откриването с традиционното танго

Участниците от България: д-р Росен Дамянов, д-р Николай Шарков, д-р Борислав Миланов, д-р Полимиров

НОВ МОДЕЛ ЗА РЕФОРМА В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

От стр. 1
При избор на вариант на здравно осигуряване към застрахователите ще бъдат определени специални изисквания за работа:

Всеки застраховател, опериращ на пазара, поема изцяло здравното осигуряване на записаните в него членове при определени условия, гарантиращи неговата стабилност, като част от тях са: пълно покритие на територията на страната с договори за извънболнична и болнична медицинска помощ по ред и критерии, определени в нормативен документ на МЗ; наличие на информационна система, интегрирана към националната здравна информационна система; застрахователите нямат право да селектират риск на база здравословно състояние на пациентите и за целта следва да бъдат създадени механизми в НАП – да няма подбор на записани лица на базата на доходи или здравен статус, или възраст, или териториален принцип;

След дебата с обществеността може да се оформи и друг вариант на модела.

ПРИ ЦЯЛОСТНА ДЕМОНОПОЛИЗАЦИЯ НА НЗОК

Конкурентно на НЗОК дейността в обхвата на задължителното здравно осигуряване и 8% вноска да се реализира от застрахователите. При този вариант системата продължава да работи само с 8% вноска, но на конкурентен принцип. Може да има втори, доброволен пакет за тези, които желаят да си направят доброволна застраховка за дейности, извън обхвата на основния пакет. Запазват се социално преразпределителните механизми и на солидар-

ния принцип независимо от осигурителния доход. Предстои да се обмисли принципът на превеждане на вноските към застрахователите, когато те отговорят на изискванията да конкурентират НЗОК – на основата на размера вноски, събран от НАП за всяко записано лице на принципа на 8% върху доходите или на друг принцип – осреднен размер на вноската, обвързан с коефициенти за възраст, пол, територия. НЗОК запазва ролята си за всички, които нямат избран застраховател. В този случай НЗОК ще трябва да се лицензира като застраховател, за да може да предоставя дейности и в надграждащ пакет, доброволен, над 8%, и да се конкурира със застрахователите и за този сегмент. Края на 2019 за началото на 2020 година се въвежда система на свободен избор на фонд от страна на гражданите. Застрахователите самостоятелно сключват договори с доставчици на медицински услуги. Средствата от здравноосигурителни вноски ще се разпределят между НЗОК и частни фондове на конкурентен принцип. Пациентите могат свободно да избират и да променят своя фонд, но не по-често от определен интервал от време. Ако лечебното заведение прилага цени, различни от утвърдените от МЗ и НЗОК и застрахователите, пациентът доплаща за сметка на доброволна застраховка или на екстри, над основния пакет.

Сред рискове от въвеждане на модела са: оскъпяване на системата – невъзможност на информационните системи на застрахователите да гарантират финансирането и контрола на средствата и др.; възможност за скрита селекция на риска от страна на застрахователите или в хода на лечение на пациенти; лекарите и зъболекарите ще трябва да се отчитат паралелно на няколко места.

Като преимущество на модела може да се посочи това, че НЗОК и застрахователите се договарят пряко за предоставянето на здравни услуги с лечебните заведения, които отговарят както на национално определените изисквания и на техните специфични критерии за качество и удовлетвореност на потребителите. НЗОК и застрахователите сключват договори с изпълнителите на медицински услуги на конкурентен принцип. По отношение на общо-практикуващи лекари и специалисти и МДД застрахователите ще трябва да договорят с всички договорни партньори.

ВАРИАНТ НА МОДЕЛ ДОПЪЛВАЩО ФИНАНСИРАНЕ

Запазване на солидарния фонд в рамките на 8% – първи стълб и допълващо в рамките на основния пакет задължително застраховане с определен размер на застрахователна премия – втори стълб, който се определя между лицето и застрахователя. Възможен трети стълб – допълнително доброволно застраховане.

- Задължително здравно осигуряване, в рамките на 8% вноска от НЗОК, на базата на пълна солидарност. Запазване на настоящите принципи за събиране на вноската.

- Задължително здравно застраховане, осъществявано от застрахователни дружества, на базата на индивидуални партии на всяко лице. До определена дата всеки си избира застраховател задължително. Размерът на застрахователната премия не зависи от доходите на лицето, а се определя единствено на базата на критерии за възраст, пол, регион и се договаря между лицето и застрахователя. Застрахователите се кон-

курират за по-добри условия Здравните застрахователи нямат право да отказват задължителна застраховка. Застраховките се ползват на солидарен принцип, но всяко лице ще има индивидуална сметка.

- Доброволно здравно застраховане, надграждащо, като всеки може доброволно да се осигури за избран от него пакет от услуги, който ползва в случай на нужда.

Въвежда се ново понятие - гранична линия: сума, над която еднократната сметка за престой и лечение в болнично заведение се заплаща от задължителната застраховка.

Други възможности са развиване на допълнителния пакет, допълнително доброволно застраховане – като всички дейности извън пакета на НЗОК и извън стойността на НЗОК се включват в него.

Времевият график за реализиране на промяната:

- До април 2019 г. се променя нормативната уредба в областта на застраховането

- От април 2019 г. до края на 2019 г. лицата избират застрахователи

- В хода на 2019 г. МЗ реализира промяната в нормативната уредба по отношение ролята на застрахователите.

- Другите нормативни промени, имащи отношение към оптимизиране на системата, се реализират още до края на 2018 г. Удължава се действието на НРД за 2019 г. при условията и по реда на НРД 2018 г. Новите правила за подобряване контролната дейност и оптимизиране на структурите влизат в сила от 01 януари 2019 г. едновременно с финансовата година.

През 2020 г. евентуално моделът се прилага конкретно

МЗ ще си взаимодействасъс съсловните организации, при избор

на един от моделите

Съвместно МЗ, НЗОК, застрахователите и съсловните организации определят методите на заплащане на видовете медицинска и дентална помощ.

Съвместно МЗ като ръководител и координатор, НЗОК, застрахователите и съсловните организации – БЛС, БЗС и БФС, определят механизмите и правилата за заплащане на лекарствени продукти.

Ежегодно, при подготовката на параметрите по Закона за държавния бюджет за съответната година и в сроковете, определени в ЗПФ и Решение на МС за средносрочната бюджетна прогноза – МЗ, съвместно с НЗОК, застрахователи и представители на изпълнители на медицинска и дентална помощ и на съсловните организации – съгласуват и оповестяват цени на видовете медицинска и дентална помощ за дейностите от основния пакет, които ще се заплащат от НЗОК и застрахователите. Лечебните заведения могат да предлагат различни цени в хода на реализиране на дейността, като публично оповестяват цените, при които работят. Лечебните заведения могат да се конкурират на основата на цените и за други условия, които предлагат в полза на пациентите – специалисти, апаратура, условия за лечение.

МЗ, НЗОК, съвместно със застрахователите определят Наредба на МЗ условията и реда и общите условия за сключване на договори с изпълнителите на медицинска помощ. Въз основа на тях НЗОК и всеки застраховател може да определи допълнителни условия в индивидуалните договори по отношение на обхвата на дейности, цени и обеми и допълнителна информация, която не противоречи на общите правила и изисквания в сектора.

Източник: МЗ

VIII НАУЧЕН КОНГРЕС НА СРК НА БЗС ПАРАЛАКС В ДЕНТАЛНАТА МЕДИЦИНА СОФИЯ, 17 - 18 НОЕМВРИ 2018 Хотел Маринела - София

/Предварителна програма/

Събота, 17 ноември 2018 г.

08:00 – 09:00 – Регистрация
09:00 – 09:30 – Откриване
09:30 – 11:00 – Проф. Стефанос Куртис, Майстор зъботехник Хараламбос Струмбос, Гърция:
„Отпечатъчни материали и техники върху импланти: напътствия от теория към клинична практика.“
11:30 – 13:00 – Д-р Ахмед Тарек Фарук, Египет:
„Людостта на композитите – решения за ежедневната практика“
13:00 – 14:00 – Обедна почивка
14:00 – 15:30 – Проф. Илшат Юлдашев, Киргизстан:
„Анатомични, физиологични и психологични особености при децата и зъболекарски тактики при клиничната дейност“
16:00 – 17:30 – Проф. Людмила Николаевна Максимовская, Русия:
„Иновационна скрийнингова диагностика на преанцерози и ракови заболявания на устната лигавица и устата“

Неделя, 18 ноември 2018 г.

09:00 – 10:30 – Д-р Азамат Байгулаков, Казахстан:
„Минимална инвазивни подходи при лечение на кариес“
11:00 – 12:30 – Доц. Мариана Димова, България:
„Мануалният функционален анализ от гледна точка на постурологията“
12:30 – 13:30 – Обедна почивка
13:30 – 15:00 – Д-р Аджай Неупане, Непал:
„Превантивни и лечебни подходи при денталните заболявания в Непал“
16:00 – 17:30 – Д-р Хорхе Ривера Очоа, Мексико:
„Криотерапия в ендодонтията“

Гърция

Египет

Киргизстан

Русия

Казахстан

България

Непал

Мексико

Курсове

/Всички курсове са до 20 участника/

Проф. Стефанос Куртис, Майстор зъботехник Хараламбос Струмбос, Гърция:

„Отпечатъчни материали и техники върху импланти“

Д-р Ахмед Тарек Фарук, Египет:

„Рецепти за успешни директни реставрации на задни зъби“ - три часа теория и два часа практика“

Часовете, датите и цените за курсовете ще се уточнят по-късно!

За записване в курсовете се изисква платена такса участие за лекционната част!

Такса участие

Заплащането на такса участие, както и на курсовете, в офиса на СРК е до 16 ноември, а по банков път до 14 ноември

Цена до 31 октомври:		Цена от 01 до 16 ноември:	
За ЛДМ:	70 лв.	За ЛДМ	100 лв.
За студенти:	30 лв.	За студенти	40 лв.
<i>/максимално 150 места за студенти/</i>		<i>/максимално 150 места за студенти/</i>	

Цена на място:

За ЛДМ: 140 лв.
 За студенти: 60 лв.

/за студенти - само при наличие на свободни места/

ОНЛАЙН СТРИЙМИНГ : 20 лв.
Регистрация и плащане на www.bzs-srk.bg

**Паралакс е термин, който характеризира видимото изместване на положението на един наблюдаван обект, дължащо се на неговото наблюдение от две различни точки*

Банкова сметка: Сосиете Джeneral- кл. СОФИЯ; IBAN: BG96TTBB94001528137143

За информация:

Офис на СРК на БЗС тел: 02/988 25 25; GSM: +359 888 588 060 или e-mail: ssbsofiagrad@abv.bg

**Организаторите си запазват правото за промени в програмата при независещи от тях причини.*

РАЗЧУПВАНЕТО НА ФОРМАТА НА ФОРУМА

Районната колегия на БЗС в Хасково има вече шестгодишна традиция в провеждането на форуми по дентална медицина. Къде е спецификата? Тази година тя бе в избора на разнообразни теми на представените лекции и в оригиналната социална програма, реализирана с много желание, фантазия и дори отчитане на модерните тенденции.

Всичко започна с детския празник на централния, все още слънчев, площад на южния град. Персонално внимание към всяко дете, подходящо поднесена чрез детска анимация мотивация за устна хигиена, бяха съумели да организират членовете на РК на БЗС – Хасково, водени от неуморната д-р Екатерина Атанасова, председател на УС на РК на БЗС. Не можем да не поздравим всички участвали в организацията на форума за желанието и отдадеността, защото това са неща, които не могат да бъдат скрити. Невинаги е лесно да работиш за съсловието, да работиш за другите.

Workshop програмата предшества деня на форума, отново с разнообразно подбрани теми от използването на Шуслеуровите соли в денталната медицина и актуалната светлинна дезинфекция до предизвикателствата на втори клас възстановявания.

Ако трябва да продължим с нещо още по-позитивно, това е откриването на форума. Истински колегиален

Колегите от РК на БЗС-Хасково, които работиха за реализацията на форума с д-р Е. Атанасова и д-р Н. Шарков

Проф. Мария Куклева

Детският празник

Д-р Б. Андонов запозна аудиторията с клиничните аспекти на ендодонтското лечение. Д-р Андонов е от малкото лектори, които показват своите неуспехи в лечението, за да бъдат полезни и да дадат обективна и полезна информация на колегите си.

ПРОФЕСИОНАЛНО ЗА ГРЪБНАКА И ЕВОЛЮЦИОННИЯ СТРЕС

Интересен бе изборът на темата: „Що е то вертебрология и мястото ѝ в съвременната медицина“ с лектор д-р Йордан Гечев, почетен професор на ИМАВ и директор на Националния комплекс по рехабилитация с филиал в Павел баня. Дълго време след края на лекцията д-р Гечев даваше персонални отговори на многобройните въпроси, предвид честите професионални заболявания сред лекарите по дентална медицина. Д-р Гечев говори за неизменните резултати от еволюционния стрес, да стоим и да работим изправени. Патологичните изменения са механични и противодействието им е също механично. Той се опита да даде прости

ЗА И ПРОТИВ

Свидетели сме в последно време на силни антиваксинални настроения. Може би в по-малка степен, но не може да отречем, че има и изразени антифлуорни настроения, намесване на световната конспирация и пр. псевдонаучни твърдения. Като това, че флуорирането на водата се прави единствено за да се използва флуорът, останал като отпадък от други производства. Естествено че при прекомерно флуорът може да окаже негативно влияние. Темата е много деликатна предвид огромната консумация на бутилирани минерални води, техни производни като сокчета и други безалкохолни напитки, произведени на база минералните води. При консумацията на черен чай например също се приема определено количество флуор, като при зеления чай и билковите чайове то е по-малко.

В България ендемичните огнища на флуороза вече са ликвидирани. В днешно време с модата и необходимостта да се консумира минерална вода съществува опасност от прекален прием на флуор.

При флуорирането на питейната вода се игнорира свободният избор на хората. Ролята на лекаря по дентална медицина е да информира своите пациенти за евентуалните рискове от свръхприем, особено при децата.

В България много от минералните води са с естествено съдържание на флуор. Над 1,5 mg/l F са следните минерални води: Ком – 2,0; Михалково – 3,1; Девин – 4,0; Велинград – 4,5; Хисаря,

извор 7 – 5,0. Естествено изниква въпросът защо не се предупреждава населението, а надписите са наистина твърде малки, за да може човек да се информира бързо. С по-ниско съдържание на флуор са водите на Баня и Балдаран.

У нас липсва постоянство на ендемичната флуорна профилактика. Флуорирането на готварска сол не може да изпълни профилактична роля.

Особено внимание трябва да се обърне на флуорната профилактика при деца с ортодонтско лечение и при лъчетерапия.

Флуорни разтвори не е удачно да се прилагат при деца под 6 г. възраст, защото те не могат да жабурят прецизно. В зъбните паста количество F от 1500 ppm не бива да се надвишава, като до 2 г. да не се употребяват зъбни паста.

При поставяне на локални апликации на гелове за предпазване от кариес трябва да има непрекъснат контрол и аспирация на слюнката.

Добре е лекарите по дентална медицина да следят състоянието на пазара и да препоръчват подходящи четки и паста за зъби, особено при децата, по възможност без вкус и мирис.

Да се лекува ли флуорозата при децата? При нея се засягат различни зъби и има динамика на промените. Необходимо е стриктна хигиена и проследяване на състоянието, като няма стриктни протоколи.

От лекцията на проф. Мария Куклева „За и против приложението на флуор в денталната профилактика“.

празник.

Откриването на Шестия пореден форум в Хасково съвпадна с първия учебен ден. Може би бъдещ лекар по дентална медицина поздрави участниците със стихотворение и заедно с д-р Атанасова „биха“ първия звънец. Много приятна бе подкрепата, която други председатели на Районни колегии засвидетелстваха на провеждащото се събитие. Проф. А. Филчев и доц. С. Димитрова поздравиха колегите си. Д-р Н. Шарков, председател на УС на БЗС, също поднесе кратко съдържателно приветствие и заедно с д-р Е. Атанасова откриха официално форума. Проф. Сн. Топалова-Пиринска също уважи присъствието си форума.

Лекционната програма бе наистина детайлно премислена и направи опит да се излезе от тясно специализираните теми.

Предстои провеждането на програмата за силянизация, организирана и реализирана от БЗС. Като естествен преход към нея бяха първите две лекции от сферата на детската дентална медицина: „За и против приложението на флуор в денталната профилактика“ на проф. Мария Куклева и „Пулпити и периодонтити на временни зъби“ на проф. Милена Пенева.

и изпълними съвети за облекчаване на състоянието на гръбначния стълб след работа дълги часове в принудителна и често пъти еднообразна поза.

Най-добре е масажът да се изпълнява след края на работния ден, а веднъж годишно да се провежда балнеолечение. Добре е сутрин с петминутна гимнастика да мобилизира мускулите и да възстановим мускулния тонус след сън. Два пъти плуване в седмицата биха помогнали за релаксирането на мускулатурата и гръбнака. Чрез вертебрологията може да се лекува причината, а не само симптомите.

СТАНЕТЕ, СЪДИЯТА ВЛИЗА

Последната лекция бе на адвокат Мария Шаркова, която направи анализ на съдебните дела в областта на денталната медицина. Изключително полезен диалог и дебат в лекционната зала предизвика темата. Имаше множество изказвания и споделяне на опит. Д-р Борислав Миланов, д-р Боряна Нецова и д-р Нева Читалова бяха сред най-активно изказващите се.

Д-р Нецова е председател на Ко-

мисията по професионална етика на БЗС. Тя наистина е натрупала много опит по темата и посъветва колегите си да взимат подробно информирано съгласие от пациентите, без да се боят, че ще го отблъснат или изплашат. Необходима е комуникация между пациент и лекар по дентална медицина. Твърде често се повдигат искове за причинени болка и страдание, форма, която се експлоатира успешно от адвокатите. Колежка, която няма специалност по ортодонтия, е осъдена от пациент, защото е работила над правомощията си и над нивото си на компетентност.

Често срещано е оплакването от страна на пациентите, че се обещава трайност до живот. Не обещавайте подобни неща, подчерта д-р Нецова. При неуспешно лечение пациентите се хващат за най-малкото с подкре-

Момент от откриването – д-р Ст. Банчев, д-р Е. Атанасова, доц. С. Димитрова, проф. Сн. Топалова-Пиринска, д-р Б. Миланов

Адвокат Мария Шаркова

Участниците във форума

пата на умели адвокати.

Ако информираното съгласие е подписано на 1 март, например, а манипулацията е извършена на 30 март, то е необходимо да има ново информирано съгласие, непосредствено преди интервенцията, разясни адвокат Шаркова.

Много от жалбите на пациенти са свързани със скъпо имплантологично лечение. Въпросът с експертността е много сложен и често експертното заключение може да бъде оспорвано. Често пъти обаче с три курса по имплантология се обявяват имена като специалисти имплантолози.

Д-р Миланов, главен секретар на БЗС, сподели случаи от своя опит още като председател на СРК на БЗС. Не всеки пациент е вашият пациент, подчерта той. Д-р Миланов

разказа за парадоксален случай с пациентка, на която е поставен цвят А1, но тя иска още по-бели зъби и страда от факта, че желаният цвят според нея не е постигат. В 90% от случаите КПЕ успяват да тушират жалбите, но трябва да има нетърпимост към явните злоупотреби и грешки. БЗС има и подписан рамков договор за сътрудничество с ИАМО.

Въпросът за решаване на споровете с пациентите с помощта на медиатора е деликатен и изисква точна преценка. Д-р Нева Читалова, председател на УС на РК на БЗС – Варна, разказа случай, когато тя е била в ролята на медиатор. Успява да постигне споразумение за връщане на сумата на пациентката от 13 000 лв., но лекарят по дентална медицина от РК на БЗС – Варна, решава да помисли.

На следващия ден пациентката има иск за по-голяма сума от 35 000 лв. и вече се е допитала до адвокат, който я съветва.

В България все още сме далеч от случващото се в страни като САЩ или дори Испания, където се шегуват, че до всеки дентален кабинет има адвокатска кантора. Все пак трябва съсловие да е внимателно и отговорно, тъй като исконите за обезщетения са за все по-големи суми, а с напредъка на денталната медицина високорисковите манипулации са по-скоро практика.

Целият форум можеше да се наблюдава и онлайн. Социалната програма на форума бе подбрана изключително елегантно и с усет към детайлите. Партито под наслов „С бели маратонки и изтъркани джинси“ ще се помни дълго. ДМ

БЪЛГАРСКИ ЗЪБОЛЕКАРСКИ СЪЮЗ РК НА БЗС БЛАГОЕВГРАД

Национален форум по Дентална медицина гр. Банско – 12-14.10.2018 год.

<p>12.10.2018 год. 14.00 – 16.30 ч. 16.30 - 17.00 ч. 17.00 - 18.30 ч.</p>	<p>Настаняване и регистрация Откриване на НФДМ – Гранд хотел Банско „Диагностични и лечебни стратегии в ендодонтското лечение – анализ на клинични случаи”, Лектор – д-р Силвия Димитрова, ДМ</p>
<p>13.10.2018 год. 7.30 – 8.45 ч. 8.45 – 9.00 ч. 9.00 - 10.00 ч. 10.00 – 10.30 ч 10.30 – 11.30 ч. 11.30 – 12.00 ч. 12.00 – 14.00 ч. 14.00 – 14.30 ч. 14.30 – 15.30 ч. 15.30 – 16.00 ч. 6.30 – 18.00 ч. 20.00 – 01.00 ч.</p>	<p>Регистрация Търговска презентация: Six Laset - Simple е нов диоден лазер. Приложение: хирургия, ендодонтия, джобове, протетика, хемостаза, аблация, терапия, избелване. „Принципи на ергономичната работа на четири ръце”, Лектор – д-р Милен Димитров Търговска презентация: ”Ендодонтски инструменти - Mani” „Директно адхезивно възстановяване - златни стандарти”, Лектор – проф. д-р Нешка Манчорова, дм Търговска презентация: 1. „Орални лезии- приложение на Анафтин”; 2. „LAKALUT – 90 години развитие и традиции”. Обяд на блок маса Уърк шоп на тема: ”Протокол за предсказуемо и успешно ендодонтско лечение” „Противоречия при лечението на карциноми на слюнчените жлези”, Лектор – проф. Поповски, ДМ – Р Македония Търговска презентация: ”Как да подобрите качеството на живот на вашите пациенти, които страдат от дентална свръхчувствителност” „Минимално инвазивно естетично протезиране”, Лектор – д-р Георги Илиев, ДМ Гала вечеря</p>
<p>12.10.2018 год. 13.30-17.30 ч. <u>хотел „Молерите”</u> 12.00-14.00 ч. <u>Гранд хотел „Банско”</u> 14.00-16.00 ч. <u>Гранд хотел „Банско”</u> 13.00-16.00 ч. <u>Хотел „Евелина палас”</u></p>	<p>СЪПЪТСТВАЩИ СЪБИТИЯ ПРАКТИЧЕСКИ КУРС: „Многообразие в естетиката при възстановяване на 4-ти клас кавитети. Модулни фибросистеми за възстановяване на ендодонски лекувани зъби”, Лектор: Проф. д-р Радосвета Василева Теоретично-демонстрационен курс ФАБРИЧНО произведени фасети и оклузални ламини от синтерована керамика с фотополимерен матрикс, лазерно полирани. Лектор: д-р Никола Подолешов ПРАКТИЧЕСКИ КУРС: „Нов поглед върху композитните възстановявания в ежедневната практика”, Лектор: д-р Румен Илиев Всеки участник в курса получава подарък 6 бр. Шприци фотополимер HIBRISUN, самоадхезивен бонд и шприца с гел ТЕОРЕТИЧЕСКИ И ДЕМОНСТРАЦИОНЕН КУРС: „Проблеми и решения при индиректните възстановявания – да циментираме или да свържем”, Лектор: д-р Радослав Аспарухов</p>
<p>14.10.2018 год 10.00-12.00 ч. <u>Гранд хотел „Банско”</u></p>	<p>ПРАКТИЧЕСКИ КУРС: „Пародонт и плазмолифтинг – актуални методи за лечение”, Лектор: Г-н Стоимен Терзийски – Естетик- Мед</p>
<p>Такса правоучастие в НФДМ – 35 лв. Настаняване в: Гранд хотел „Банско”, хотел „Молерите”, хотел „Евелина палас”. Настаняването е по реда на постъпилите заявки и заплащането. <u>В Гранд хотел „Банско” с предимство се настаняват участниците в НФДМ</u> За заявки и въпроси: д-р Георги Сойтариев – 0888333860; Димитрина Калайджийска - 0887096109</p>	
<p>Настаняване в Гранд хотел Банско: Цена на единична стая – 70.00 лв. с включена закуска; Цена на двойна стая – 44.00 лв. на човек с включена закуска. Участниците във форума се ползват с предимство за настаняване в Гранд хотел „Банско” до изчерпване на капацитета. Такса правоучастие на чл. на РК на БЗС-Благоевград – 25 лв. Такса правоучастие на членове от други колегии – 35 лв. С част от приходите от НФДМ ще бъдат подпомогнати SOS селища в България. Банкова сметка: Юробанк България АД; BG 98 BPBI 792210 445 341 02PK на БЗС - Благоевград</p>	

Ендодонтия в едно ново измерение!

Усмихнете се с Gentlefile®

Gentlefile® стартиращ кит:
ендодонтски наконечник,
работна глава – 12 бр.+
зарядно – 1 бр.,

10 бр. пили – червени

10 бр. пили жълти

5 бр. ръчни инструменти – червени +

5 бр. ръчни инструменти жълти

10 четчици за почистване

Заповядайте на щанда на **Дентакон** по време на **Денто 2018** -
ще Ви зарадваме с демонстрация и специални цени!

Лекция на Проф. Мошонов на 19.10.2018!

За повече информация и регистрация - посетете нашата страница!

Официален представител за България

гр. Пловдив, бул. „Васил Априлов“ 92
тел: 032/ 263 263 GSM: 0888/ 983 483

гр. Варна, ул. „Васил Кънчев“ 11
GSM: 0885/161893

гр. София, бул. „Витоша“ №98
GSM 0888450667 ; 02/ 955 59 55

dentacon@yahoo.com
www.dentaconbg.com

GEMINI® 810 + 980 DIODE LASER

Диодният лазер Gemini 810 + 980 е най-мощният диоден лазер за меки тъкани.

Лазерът е снабден с 20 вата върхова импулсна мощност, което означава по-бързо и гладко рязане с по-малко маркиране на тъканта.

Независимо от процедурата, иновативният Gemini лазер работи по-бързо, по-гладко и по-ефективно.

Еlegantен, иновативен дизайн с прекрасен прозрачен електролуминисцентен дисплей.

Опростеният потребителски интерфейс и 19 предварително зададени процедури подобряват лекотата на използване.

Bluetooth педалът позволява безжично управление.

Вградената светлина осигурява по-добра видимост.

МиПлант,
София,
бул. Арсеналски 15
нац.тел. 070015544

onebite®

OneBite™ осигурява
точни записи за пациенти със
симетрични и асиметрични
лица.

Системата OneBite включва 90-градусова
ъглова заключваща позиция.

OneBite е система от типа "всичко в едно",
която регистрира прецизно средната вертикална и
горизонтална естетична линия на лицето.

Това е универсална система,
която се пренася към
всякакъв вид артикулатор.

МиПлант
София,
бул. Арсеналски 15
нац.тел. 070015544

ФОТОДИНАМИЧНА АНТИБАКТЕРИАЛНА ТЕРАПИЯ

Комплект апаратура и
консумативи:

3100 лева
+ подаръци на
стойност 84 лева.

Безплатни лекции по темата:
14.09 град Хасково
29.09 град Плевен

СВЕТЛИНАТА В НАДПРЕВАРА С АНТИБИОТИЦИТЕ

FotoSan 630 се използва при:
Ендодонтска дезинфекция;
Пародонтит;
Гингивит и други остри
възпалителни състояния;
Периимплантит;
Кариес профунда.

FotoSan

За повече информация:
тел. 0894630755

LITETOUCH™

По-ергономичен, по-мошен и по-ефективен!
Най-малкият Er:Yag лазер за работа в меки и твърди тъкани!

LiteTouch 3- лазерът, който ще промени Вашата дентална практика!

Официален представител за България!

гр. Пловдив, бул. „Васил Априлов“ 92
тел: 032/ 263 263 GSM: 0888/ 983 483

гр. Варна, ул. „ Васил Кънчев“ 11
GSM: 0885/161893

гр. София, бул. „Витоша“ №98
GSM 0888450667 ; 0885/105655

dentacon@yahoo.com
www.dentaconbg.com

ПРОГРАМА

V-ти Регионален форум на РК София област -

27.10.2018

Банкя 2018

8.00-9.00 Регистрация

9.00-10.30 “Съвременна ендодонтска практика - протоколи за осигуряване на достъп до апикалната зона и клинични ограничения“

доц. Ангела Гусийска

10.30-11.00 кафе – пауза;

11.30-13.00 “Биокерамики в ендодонтията“

проф. Нешка Манчорова

13.00 - 14.00 Обяд

14.00 – 15.30 „Комбинирани заболявания на ендодонта и пародонта“

доц. Георги Томов

15.30 - 16.00 кафе-пауза

16.00 – 17.30 “Дентални адхезиви и композиционни материали в ерата на супертехнологии и свръхестетика: златни стандарти и клиничен протокол”

проф. Нешка Манчорова

Акредитираният форум носи на участника 8 кредитни часа по Кредитната система за ПМОЛДМ на БЗС

Такса за участие членове РК София обл. - без такса
Такса за участие членове други Колегии - 25 лв.
Такса за участие студенти - без такса

за записване:
д-р Сашко Драганов 0888 258 200
02/ 958 10 53

kuraray
Noritake

Лекция на Проф. Нешка Манчорова на 19.10.2018г.

Заповядайте на щанда на Дентакон - очакват Ви много и различни промоции!

За повече информация и регистрация - посетете нашата страница.

Официален представител за България

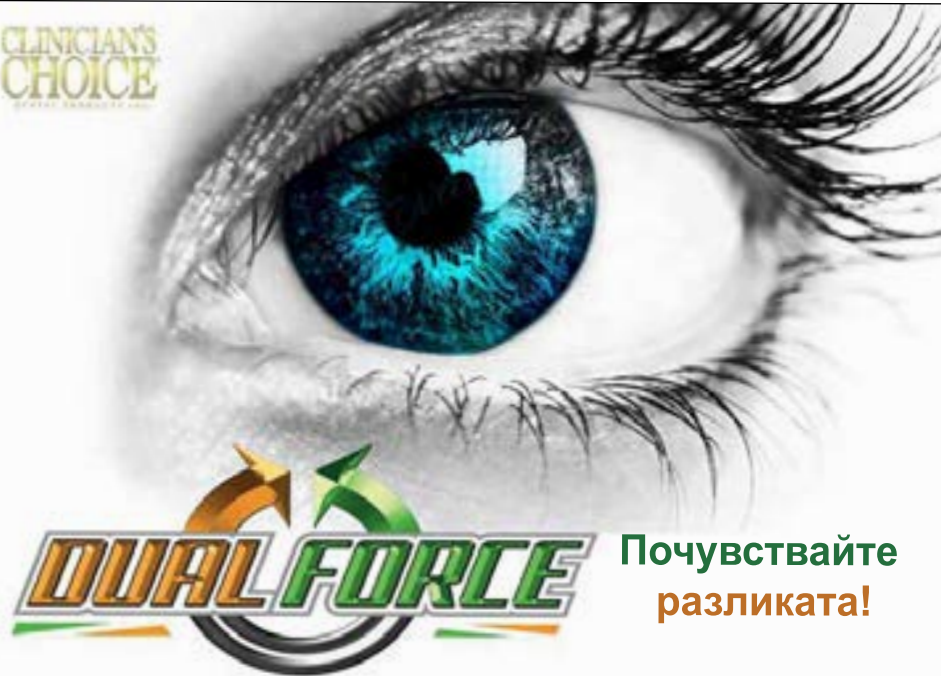
гр. Пловдив, бул. „Васил Априлов“ 92
тел: 032/ 263 263 GSM: 0888/ 983 483

гр. Варна, ул. „ Васил Кънчев“ 11
GSM: 0885/161893

гр. София, бул. „Витоша“ №98
GSM 0888450667 ; 02/ 955 59 55

dentacon@yahoo.com
www.dentaconbg.com

CLINICIAN'S CHOICE

Почувствайте разликата!

Новата матрична система за ценители.

Стартов сет:

- 1 брой универсален пръстен
- 30 броя матрици
- 30 броя клинчета
- 1 брой форцепс

Цена 445 лева.

info@miplant.bg
www.miplant.bg

БИОЛОГИЧНА СЪВМЕСТИМОСТ В ОРАЛНАТА МЕДИЦИНА

Мая Ляпина

Проблемът *биосъвместимост* (тъканна съвместимост) на съвременните материали в оралната медицина придоби особено значение през последните години във връзка с данните, получени от многобройните научни изследвания. Формира се и нова, комплексна дисциплина – *дентална клинична алергология*, занимаваща се с диагностика, лечение и профилактика на пациенти с алергични заболявания с изява в устната кухина и лицево-челюстната област.

В научната литература и нормативните документи са възприети следните дефиниции.

Биоматериал е всеки материал, взаимодействащ с биологични системи в човешкото тяло.

Според Merriam-Webster Dictionary **биоматериал** е: естествен или синтетичен материал, който е подходящ за въвеждане в живи тъкани, по-специално като част от медицинско устройство.

Според една от общоприетите дефиниции (American National Institute of Health) биоматериал е «всяко вещество или комбинация от вещества, различни от лекарства, синтетични или естествени, подменящи отчасти или напълно всяка тъкан, орган или функция на тялото, с цел поддържане или подобряване на качеството на живот».

Съвременните материали в оралната медицина принадлежат към групата за биоматериалите. Като такива те са предмет на специфично правно регламентиране, което, от своя страна, оказва пряко въздействие върху ежедневната практика в оралната медицина.

Биосъвместимост е способността на даден материал да индуцира „подходящ“, адекватен отговор в организма при приложение по предназначение.

Според определението на Merriam-Webster Dictionary биосъвместимият материал е съвместим с жива тъкан или система, без да е токсичен, вреден или физиологично реактивен, и не предизвиква имунологично обусловено отхвърляне.

Биосъвместимият материал не предизвиква локални или системни тъканни реакции, но не може да бъде изцяло „инертен“. От решаващо значение е адекватността на отговора. Тази адекватност при клиничните изпитвания се оценява въз основа на конкретни изисквания. Все пак, лекарят по дентална медицина следва да не разчита слепо на тези оценки, а да ги разглежда критично, въз основа на собствените си наблюдения и практика.

Биосъвместимостта на прилаган в оралната медицина материал се определя предимно от освободените от него след разтварянето му в слюнката или при корозия в условията на устната кухина вещества. Тези вещества могат да причинят директни клетъчни увреждания или да индуцират възпалителна реакция чрез стимулиране на клетъчната синтеза на някои протеини (например проинфламаторни медиатори – интерлевкини - IL-1 и IL-6). Важно за биосъвместимостта на материалите е взаимодействието им с извънклетъчния матрикс – чрез абсорбция или акумулиране върху протеини на повърхността на клетки или бактерии. Свързването към протеини се обуславя от химичните свойства и от физичните характеристики на материалите.

Тъканното инженерство е сравнително нова област, свързана с практическото приложение на биоматериалите. Целта е да се създадат и изработят нови тъкани за функционално възстановяване (в регенеративната/денталната медицина). Не-разградимите и (предимно) разградимите биоматериали служат като „матрици“ за синтеза на сигнални молекули и/или формирането на клетки, взаимодействащи активно с прилежащите такива.

Безопасността на денталните биоматериали може да бъде разглеждана като отсъствие на неприемливи рискове, но не означава пълна липса на риск. Биосъвместимостта на даден материал има важна връзка с безопасността.

Биосъвместимостта на денталните материали се оценява по тяхната системна и локална токсичност, имуноксичност, иритативни реакции, реакции на сенсбилизация и други.

Токсичността на биоматериалите се свързва със способността им да причинят химически индуцирано увреждане на дадена биологична система. При изявата на локална токсичност нежеланите реакции възникват на мястото на прилагане – в оралната медицина преди всичко в зъбната пулпа и периодонциума, в гингивата и пародонта, както и в оралната лигавица. При **системната токсичност** неблагоприятните реакции се появяват в зони, отдалечени от мястото на прилагане.

Локалните реакции към освободени от дентални материали вещества могат да се изявят клинично като възпаление или некроза в прилежащите тъкани – устната лигавица, гингивата, пулпата или алвеоларната кост. В резултат на повлияване на клетъчния метаболизъм може да се освободят проинфламаторни медиатори. Цитотоксичността се изявява в увреждане на отделни клетки, напр. в клетъч-

ни култури. Клетъчна смърт може да настъпи поради некроза или апоптоза (програмирана клетъчна смърт). Локална тъканна реакция може да бъде предизвикана и от други фактори, като натрупани по повърхността или под денталните материали бактерии. Механично/физично дразнене, като налягането, причинено от зъбни протези, може също да причини локална тъканна реакция. Локалните реакции са доста чести в денталната практика и правилната диагноза е от огромно значение.

Почти всички дентални материали отделят в устната кухина вещества, които може да проникнат в организма по различни пътища, включително при инхалиране и при преглъщане на слюнка, с последващо преминаване на епителни бариери в стомашно-чревния тракт или в белите дробове. Чрез кръвообращението тези вещества могат да бъдат транспортирани до различни органи. Следователно мястото на прилагане може да бъде на различно място от ефекта. При достатъчно висока концентрация на мястото на въздействие може да се изявят функционални или органични увреждания. Според времевата рамка са диференцирани 3 вида системна токсичност: остра (при експозицията до 24 ч.), подостра (до 3 месеца) и хронична токсичност.

Значителна част от публикуваните в литературата данни представят най-вече случаи на хронични токсични реакции към дентални материали – напр. към амалгама, към композитни материали и към дентални сплави. Въпреки това, причинно-следствената връзка между експозицията на денталните материали и общите здравни проблеми се доказва рядко. В съвременната орална медицина необходимостта от задълбочено информиране на специалистите с въпросите на биосъвместимостта на използваните материали е все по-належаща. Така те ще могат да предоставят подхо-

дядата и адекватна информация относно безопасността им и на пациентите си.

Имуноксичността на биоматериалите включва неблагоприятните им ефекти върху структурата и функцията на имунната система. Клиничната изява на такива ефекти е напр. повишената честота на инфекциозни заболявания или на тъканно увреждане – напр. хронично възпаление и алергични реакции.

Редица вещества, които са в състава на денталните материали, принадлежат към доказаните алергени, напр. перувиамски балсам, бисфенол А, някои метакрилати, формалдехид и глутаралдехид.

Алергична реакция към дадено вещество може да бъде предизвикана при предварително сенсбилизирани към него лица. Дефинирани са четири основни типа алергични реакции (табл. 1).

Реакциите от I, II и III тип са медирирани от антитела (IgE, IgG), докато реакцията тип IV е предимно клетъчно-медирирана. Материалите в оралната медицина могат да предизвикат тип I (бърза реакция) и тип IV (забавена реакция) алергични реакции.

Концентрациите, които могат да предизвикат реакция на свърх-

Кръстосана свърхчувствителност се предполага при изява на алергия към химически свързани вещества – напр. към никел и паладий, които принадлежат към една и съща основна група от периодичната таблица. Пациентите, алергични към никел, много често са алергични и към паладий. Известна е и кръстосаната реактивност към химически сходните метакрилати.

Едновременната сенсбилизация се предизвиква от едновременно присъстващи в околната среда или в денталните материали алергени, като паралелната експозиция може да изостри чувствителността на индивида и/или да предизвика положителна реакция при алергологично тестване.

Български автори имат съществен принос в изследванията на алергичния потенциал на основните групи дентални материали.

Отдалечените ефекти са мутагенни, канцерогенни и тератогенни ефекти. Освободените от денталните материали вещества могат да причинят ДНК-увреждания (**генотоксичност**). Предаването на генетични увреждания на следващото поколение се нарича **мутагенност**. Някои вещества, отделени от денталните материали, могат да ге-

I тип	Бърза, IgE-медирирана, анафилактична
II тип	Цитотоксична
III тип	Имунокомплексна
IV тип	Свърхчувствителност от забавен тип

Табл. 1 Типове алергични реакции

чувствителност, варират между отделните индивиди, но като цяло нивата на дозите, предизвикващи алергични реакции, са значително по-ниски от тези, предизвикващи токсични такива. Отделените от денталните материали вещества в устната кухина могат да бъдат в достатъчно високи дози, за да предизвикат алергични реакции. Те може да се изявят интраорално или екстраорално на отдалечени места, напр. реакциите, свързани с експозиция на никел.

Алергии към различни вещества могат да възникнат едновременно.

нерират изява на злокачествени новообразувания – **канцерогенен ефект**. Мутагенността може да бъде индикатор за и възможна канцерогенност на веществата, които пряко атакуват ДНК. Съществуват редица клетъчни репаративни и защитни механизми – например предаването на генетично увредени клетки на следващите поколения може да бъде избегнато чрез програмирана клетъчна смърт (апоптоза). Експозицията на някои вещества може да доведе до малформации по време на ембрионалното развитие (тератогенен ефект).

Фиг. 1. Основни етапи в оценката на риска

Необходима е оценка на освободените от материалите в оралната медицина вещества по потенциалния им риск за тератогенеза. Настоящото важи и по отношение на оценката на възможните ефекти върху репродукцията.

ОЦЕНКА НА РИСКА НА БИОМАТЕРИАЛИ В ОРАЛНАТА МЕДИЦИНА

Според регламентите на ЕС обхващат на биологичната оценка на даден биоматериал преди пускането му на пазара се определят от предназначението му и от времето на експозиция, като за това е отговорен производителят. Тези данни са основен източник на информацията за лекаря по дентална медицина, чиято отговорност е да предостави информацията и на пациентите. (Фиг. 1.)

При оценката на риска при употребата на даден биоматериал трябва да бъдат разглеждани следните фактори: път на експозиция, продължителност на предвидения контакт с тъканите, потенциално свързани с приложението опасности и с естеството на отделените вещества.

Рискът може да бъде оценен в съответствие с препоръчаните от съответни стандарти методи (напр. ISO 14971). Първият етап е **анализът на риска**, който включва систематичното използване на наличната информация за идентифициране на опасностите и оценката на риска.

Анализът на риска включва (фиг. 1, по ISO 14971) и идентифициране и оценка на възможните вреди при ефективна експозиция.

Целта на анализа на риска при употребата на материали в оралната медицина е да се оцени или прогнозира вероятността за възникване на неблагоприятни здравни ефекти, тяхната степен и да се дадат, при необходимост, насоки за употребата им.

Оценката на риска трябва да се разграничава от анализа на риска (фиг. 1). Оценката на риска разглежда въпроса дали рискът е приемлив при сравняване на оценените рискове спрямо дадените критерии за риск. Важен фактор е очакваната полза. Оценката на риска включва и социално-икономически фактори. Оценка на риска – на базата на статистически данни (изчисляване на вероятност) – трябва да се диференцира от възприемането на риска сред населението. Често е налице несъответствие между обективната оценка на риска и интуитивното му възприемане. В оралната медицина е важно наличието на балансиран „комуникационен риск“ между лекаря и пациента.

Управлението на риска обхваща всички етапи на анализа на риска, оценката на риска и контрола на риска (фиг. 1). Предоставянето на необходимата научна информация на денталните лекари и пациентите може да намали риска, тъй като честотата на нежеланите странични реакции може да са сведени до минимум посредством предпазни мерки, като например неприлагането на даден материал в случай на предполагаема алергия.

Праговите стойности на даден химичен агент са определени като референтни в специфични национални и международни нормативни актове (NOEL, NOEL, LOEL, LOAEL и дефинирани за административни цели TDI, TWI, STEL) (вж. терминологичен речник). В оралната медицина тези стойности се отнасят предимно за системни токсични реакции.

От токсикологията е познат принципът на „прагова доза“ – липса на токсични реакции, ако количеството на веществата, отделени от денталните материали, са много ниски. Все пак някои ефекти са изключение от този принцип – безпрагови, стохастични ефекти. **Стохастични ефекти** са вредните

за здравето ефекти, за които се приема, че няма прагова доза и вероятността за проявата им е пропорционална на дозата, а тежестта им не зависи от дозата. Стохастични ефекти са злокачествените новообразувания и наследяваните (генетични) болести.

Нужно е да се направи разграничение между ефективната и приложената дози. Ефективната доза е наличната в таргетния орган, но е различна от тази на мястото на прилагане поради абсорбцията, транспорта и метаболизирането на даденото вещество. Например, само 7% от Hg йони отделени от амалгамата в слюнката се абсорбират в стомашно-чревния тракт, с последващо разпределение чрез кръвната циркулация и транспорт до таргетните органи (бъбреците). Перорално приложената доза (т.е. концентрацията в слюнката) се различава съществено от ефективните нива в таргетните органи.

Абсорбцията, транспортирането и метаболизмът са различни за отделните субстанции. Например ефективната концентрация на евгенола е значително по-ниска в пулпата, отколкото на дъното на кавитета. Следователно цименти, съдържащи цинк-оксид-евгенол, ще имат извено антимикробно действие (ще са токсични за бактериите) в дъното на кавитета, но клетките на пулпата няма да бъдат увредени, ако дентинът не е перфорирани.

Дългосрочната експозиция на ниски дози е от особен интерес при проучване на хроничната токсичност. Тази проблематика е по-подробно изследвана при оценка на екологичните замърсители и придобива все по-голяма важност относно денталните възстановителни материали – напр. композити и амалгама. С разработването на нови, с висока чувствителност методи, е възможно откриване на съвсем малки количества от дадено вещество в състава на денталните материали.

Не е възможно екстраполиране на биологичните реакции, причинени от експозиция на високи дози за кратко време, към ефекти, свързани с дългосрочна експозиция на ниски концентрации. Принципът на прагова доза също така се прилага при случаите на хронична експозиция.

В обобщение, рисковете, свързани с експозицията на дадено вещество, трябва да бъдат внимателно оценени за всяка клинично значима експозиция преди да се даде окончателно становище.

ПЛАЦЕБО/НОЦЕБО ЕФЕКТ

Ноцебо (от латински „Аз ще уверя“) е инертно вещество, предизвикващо неблагоприятни ефекти при приемащия го индивид. Ноцебо ефектът включва негативните

реакции при пациент, който получава ноцебо. Този ефект е свързан с очакванията от изява на неблагоприятни ефекти при прием на даден медикамент или вещество. Често ноцебо симптомите, изяви при клиничните изпитвания на лекарства са основно от типа на психосоматичните нарушения (табл. 2).

Ноцебо ефект	Честота на нежелани реакции (в проценти)		
	Плацебо	Активна субстанция	Разлика
Главоболие	32	56	+ 24
Сънливост	21	29	+ 8
Уморяемост	30	32	+ 2
Отпадналост	6	13	+ 7
Световъртеж	24	50	+ 26
Гадене	20	30	+ 10
Повръщане	9	8	- 1
Безапетитие	15	23	+ 8
Диария	19	15	- 4
Болки в корема	8	17	+ 9
Тревожност	25	33	+ 8
Нарушено зрение	18	20	+ 2
Обриви	4	16	+ 12
Сърбеж	10	16	+ 6

Табл. 2. Честота на нежелани плацебо/ноцебо ефекти

Плацебо ефектът е свързан с приема на инертно вещество, приемот на което създава усещане за позитивно повлияване в лицето.

В контекста на биологичната съвместимост, прилагането на материали в оралната медицина може също така да предизвика ноцебо ефект. Интересното е, че пациенти, които свързват изявата на странични ефекти с прилагането на дентални материали, са със симптоматика, сходна със споменатата по-горе. Като цяло тя е по-често срещана при пациенти с повишени нива на тревожност. Предоставяйки точна и научно-обоснована информация, лекарят по дентална медицина може да помогне на пациента да преодолее тези ефекти.

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНА КОЛАБОРАЦИЯ

По време на диагностичния и лечебни на пациенти с предполагаеми или с реални неблагоприятни реакции към материали, използвани в оралната медицина, както и с цел комплексна оценка на биологичната им съвместимост е изключително полезно тясното сътрудничество между лекари от различни медицински специалности. Лекарят по дентална медицина има важна роля в този екип, включително и чрез предоставяне на информация относно състава на даден материал или на клинични данни за състоянието на устната кухина на пациента, както и при обсъжда-

нето на диференциални диагнози.

Лечението на горните пациенти трябва винаги да започва с комплексна орална огнищна и алергологична диагностика и лечение. В случай на съмнение за алергия може да се проведе и консултация с алерголог или с дерматолог, но лекарят по дентална медицина е следва да предостави необходимата

времеемко, като са необходими редица посещения при отделните медицински специалисти.

ЗА ПРАКТИКАТА

Използваните в оралната медицина материали принадлежат към биоматериалите и са обект на специфични правни разпоредби и стандарти. Те могат да предизвикат неблагоприятни здравни ефекти както при пациентите, така и при денталните специалисти.

В контекста на биологичната съвместимост рискът може да се разгледа като функция от вероятността за възникване на увреждане (страничен ефект) и степента му. Важна основа за оценка на риска е наличието на най-подробна информация за състава на даден дентален материал, включително и за наличието на възможни замърсители.

Концентрациите, които могат да предизвикат алергични реакции, са различни за отделните индивиди, но са принципно много по-ниски от тези, които предизвикват токсични реакции.

За лекаря е важно да разграничава приложената и ефективната дози. Например, концентрациите на металите в слюнката представляват само приложената доза, която може да се различава съществено от ефективната доза. Наличието на дадено вещество в тъканта не означава непременно развитие на токсичен ефект; дозата е от решаващо значение.

Нивото на перцепция на риска от пациенти често е много по-различно от научнообоснованите (на база анализ на риска/оценка на риска) данни. В този контекст лекарят по дентална медицина трябва да разполага и да предоставя точна и обективна информация.

От „Биопоносимост в оралната медицина“ под редакцията на проф. Ангелина Киселова и акад. Богдан Петрунов, ISBN 978-619-7164-04-6. Повече информация може да намерите на <http://medinform.bg/store/>

КОМИСИЯ ПО КОМУНИКАЦИЯ НА БЗС

ОБНОВЕНИЯТ САЙТ НА БЗС

Сайтът на БЗС вече е с обновена версия с много нови функционалности. По време на последния Управителен съвет на БЗС, състоял се в гр. Хасково на 14 септември т.г., доц. Тодор Узунов и д-р Йордан Йорданов представиха обновената версия на сайта. На заседанието присъстваха: доц. д-р Тодор Узунов, дм – председател на Комисия по комуникация и зам.-председател на УС на БЗС; д-р Александър Петрунов – Комисия по комуникация; д-р Ивайло Методиев – Комисия по комуникация д-р Йордан Йорданов – Комисия по комуникация.

Работната група за работа по сайта е в състав: Габриела Михайлова – Централен офис на БЗС, д-р Александър Петрунов – Комисия по комуникация, д-р Ивайло Методиев – Комисия по комуникация, д-р Йордан Йорданов – Комисия по комуникация, доц. д-р Тодор Узунов, дм – Председател на Комисия по комуникация и зам. председател на УС на БЗС.

Членовете на БЗС вече могат да се възползват от сайта и като мобилна апликация за смартфони. Когато отворите съобщение, показващо стъпката, която трябва да изпълните, за да имате bzs.bg на вашия начален екран.

Диаграма на уникалните посещения

ПРОГРАМА НА ЕСЕННА СЕСИЯ НА РФ ВЕРЕЯ ДЕНТ

6.10.2018 Г. ЗАЛА „ТЕРВЕЛ“
ХОТЕЛ ПАРК „СТАРА ЗАГОРА“

9.00 - 10.00 ч. Регистрация

10.00 - 12.15 ч. Клиничен анализ на оклузалните съотношения.
Доц. Мариана Димова
ФДМ-София

12.15 - 14.30 ч. Обяд

14.30-16.45 ч. Ендодонтско лечение и възстановяване на постоянни зъби с незавършено кореново развитие.
Д-р Йордан Търпоманов ФДМ-Пловдив

17.00 ч. Коктейл

Пловдивски Панаир
17-20 Октомври 2018
Палата 11, щанд Т

KAVO
Dental Excellence

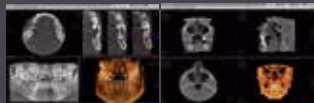

5x5

6x8

8x8

13x15

3D

KaVo OP™ Extraoral:
3D Pro

3D Vision

3 в 1: 2D + СЕРН + 3D

KaVo Intraoral:

GXS-700

Focus™

Scan eXam™

GXC-300™

- Сензор CMOS с CSI технология
- Резолюция 20 lp/mm., p-p на пиксела 19.5 µm

- Генератор 60/70 kV (7 mA, 100-200 kHz),
- Време 0,02- 3,2 сек.
- Фок. p-е 0.7 мм.

- Скенер за дигитализиране на изображения от фосфорни плаки.
- Време под 5 сек.

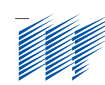
- Интраорална камера USB 2.0
- Резолюция 25.4 lp/mm

R₂ MEDICAL DEPOT

София, жк. Овча Купел I, бул. През. Линкълн №52, тел. 02 80 52 500, моб. 0885 978 698, 0886 202 083
Пловдив, бул. 6-ти Септември №63, тел. 0885 867 121
Варна, ж.к. Възраждане I №21, тел. 052 65 50 35
www.kavo.com mdrk@mail.bg

Пловдивски Панаир
17-20 Октомври 2018
Палата 11, щанд Т

METASYS

БЕЗКОМПРОМИСНО КАЧЕСТВО

- Амалгам сепаратори ■
- Въздушно-водни сепаратори ■
- Централизиран аспирационни системи ■
- Сухи аспирационни системи ■
- Компресори ■
- Цялостни решения за дентални кабинети ■
- Дезинфектанти ■
- Системи за хигиена и дезинфекция ■
- Системи за пречистване на водата ■
- Резервни части и аксесоари ■

R&K MEDICAL DEPOT R&K Ltd.

София, жк. Овча Купел I, бул. През. Линкълн №52, тел. 02 80 52 500, моб. 0885 978 698
Пловдив, бул. 6-ти Септември №63, тел. 0885 867 121
Варна, ж.к. Възраждане I №21, тел. 052 65 50 35
e-mail: office@medicaldepot-bg.com www.mdrk.bg

CERTIFIED
ISO 9001

Един ден със създателя
на PRF технологията
Dr. Joseph CHOUKROUN, MD

02 ноември 2018 г. | София
Dr. Joseph CHOUKROUN, MD, Ница, Франция

PRF: Нови техники за мекотъканна и костна хирургия

Биологични и фармакологични фактори за успех в имплантологията

Пълна програма на събитието ще намерите на wh.com

Повече информация и записвания: W&H България
тел: 02/ 854 95 65; 0884/ 760 876; 0884/ 968 486

W&H Bulgaria Ltd.
91 Pirin Str., office № 6
1680 Sofia, Bulgaria

t + 359 2 854 95 65
f + 359 2 854 95 90
office.bg@wh.com, wh.com

Certificate №SOF0368441
ИАЛ пер. № IV-P-T I MI-157 I
03.12.2007

RC: доказано качество

Със серията RC W&H предлага висококачествени инструменти с отлично съотношение цена/ производителност. Турбини, произведени в Австрия, с гаранция 12 месеца и високото качество на W&H.

299 лв.

Редовна цена RC-95: 375 лв.

Турбини RC-95 BC/RC-95 RM

- > без светлина
- > единичен спрей
- > 11 W
- > пуш бутон
- > хигиенна глава
- > за BC и RM куплиране
- > гаранция: 12 месеца

135°C
555

Смяна на роторен пакет:
на турбина RC-95: 188 лв.

6 месеца гаранция на всички отремонтирани инструменти.

Цените са с включен ДДС.
Валидност на офертата: до 30 ноември 2018 г.

rc:series

W&H Bulgaria Ltd.
91 Pirin Str., office № 6
1680 Sofia, Bulgaria

t + 359 2 854 95 65
f + 359 2 854 95 90
office.bg@wh.com, wh.com

Certificate №SOF0368441
ИАЛ пер. № IV-P-T I MI-157 I
03.12.2007

МАГАЗИН ПОДХОДЯЩ ЗА ЗЪБОЛЕКАРСКИ КАБИНЕТ ОТ СТРОИТЕЛ

68.44 КВ.М./102 660 ЕВРО

НА 150М. ОТ МЕТРОСТАНЦИЯ №19 - ГОРНА БАНЯ (ОВЧА КУПЕЛ 2) И 250М. ОТ МЕТРОСТАНЦИЯ №18 - МБАЛ ДОВЕРИЕ

ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ:
+359 888 850 168
ТОБО ООД

Colgate®

COLGATE TOTAL®

ПРЕДОСТАВЯ ЗАЩИТА* ДО 100% НА ПОВЪРХНОСТИТЕ НА УСТАТА¹

- ✓ ВЕНЦИ
- ✓ БУЗИ
- ✓ ЕЗИК
- ✓ ЗЪБИ

- Обикновените пасты за зъби² предпазват само твърдите тъкани, които съставляват 20% от повърхностите в устната кухина²
- Останалите 80% от устата са езикът, бузите и венците, които могат да бъдат бактериален резервоар за реколонизиране на плаковия биофилм.

ЗАЩО СЕ ЗАДОВОЛЯВАТЕ С 20%, КОГАТО МОЖЕТЕ ДА ПРЕДЛОЖИТЕ НА ВАШИТЕ ПАЦИЕНТИ ЗАЩИТА НА 100% ОТ ПОВЪРХНОСТИТЕ НА УСТАТА?

Повече информация можете да намерите на www.colgateprofessional.co.uk

 Препоръчано от Българския Зъболекарски Съюз

*В допълнение към флуорида, предпазващ от зъбен кариес, Colgate Total® осигурява 12-часова антибактериална защита на зъбите, езика, бузите и венците.
¹Дефинирана като флуоридна паста за зъби без антибактериална защита.
²Отправки: 1. Fine DH, Sreenivasan PK, McKiernan M, et al. J Clin Periodontol. 2012; 39:1056-1064. 2. Collins LMC, Dawes C. J Dent Res. 1987; 66:1300-1302.

ПРАКТИЧЕСКИ КУРСОВЕ ПО ДИСЦИПЛИНАТА "АЛЕКСАНДЪР" ЗА 2019 Г.,
организирани от д-р Иван Горялов

Повече за програмата на курсовете и снимки на www.bracescourses.com

За повече информация, цени и записване е необходимо да се обадите на телефон **0889 41 04 42** Място на провеждане: Гранд хотел Пловдив

1 ниво	2 ниво	3 ниво	4 ниво	5 ниво
29 - 30 януари	6 - 7 март	3, 4, 5 юни	7, 8, 9 август	14, 15, 16 октомври
Директно и индиректно залепяне на брекетите и пръстени, лигиране на дъги	Ортодонтичен анализ, диагноза и план на лечение	Лечение на клас 2 дълбока захапка при подрастващ пациент	Екстракционна лечение	Лечение на клас 3 отворена захапка при подрастващ пациент
				

Пакетна цена на 5-те нива, заплатени до 11.01.2019 г. - 10% отстъпка * Капацитет: 20 човека

Теоретичен курс организиран от д-р Иван Горялов
Иновация в ортодонтията – системата I-station

Д-р Ясухио Ицуки, Д-р Харуя Огава Япония

Д-р Ясухио Ицуки:
- Създател на I-station
- Дипломат на Японския борд на ортодонтите;

Д-р Харуя Огава:
- Член на Японски изследователски клуб „Александър“ (Президент за 2008-2009)
- Член на Японския борд на ортодонтите

Системата I-station:
- създава стабилна скелетна опора и позволява контролирано движение на зъбите в трите равнини на пространството;
- дава възможност за лечение на асиметрични случаи, случаи с отворена захапка, клас 2 и клас 3;
- променя границата за нуждата от ортогнатна хирургия.

Преди След

Дата: 12-13 ноември 2018 г. от 9 ч.
Място: Гранд хотел Пловдив
Цена: 980 лв. с ДДС до 25.10.18 г.
1100 лв. с ДДС след 25.10.18 г.

Банкова сметка за превод на суми:
СМАЙЛ ГАЛАКСИ ООД
УниКредит Булбанк АД, гр. Пловдив
IBAN BG17 UNCR 7000 1521 1822 82
BIC UNCRBGSF

Записване и информация:
0889 41 04 42
ivang@usmivki.com
www.bracescourses.com

„Химтрейд-Комет“ ООД организира
практически и теоретичен курс на тема:

Пътят към анекса - лесно постижима мисия с „Komet“

13 октомври 2018 г. (събота)
Обучителна зала на „Химтрейд-Комет“ ООД, София, бул. „Цар Борис III“ № 81

Цена на лекционен курс: 100 лв. без ДДС

Цена на практически курс: 350 лв. без ДДС
(в цената е включен комплект ендодонтски инструменти Komet)

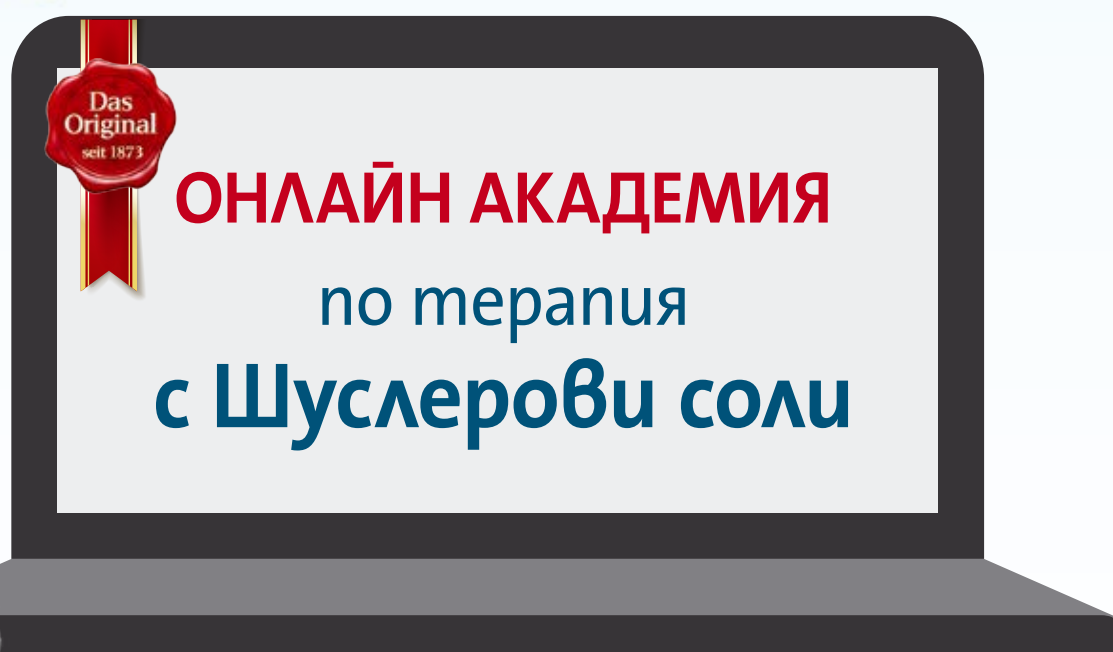
Преференциална цена за студенти: 200 лв. без ДДС
(лекционен и практически курс)

За повече подробности
(програма, информация за лектора на обучението, записвания):
тел. 0887 655 588; office@chimtrade.info;
www.chimtrade.info; FB: Chimtrade Komet
или на място в офиса на „Химтрейд-Комет“ ООД,
София, бул. „Цар Борис III“ № 81

Немската академия по хомеопатия и природолечение
съвместно с Алпен Фарма България
организира

Алпен Фарма
България

начало

октомври 2018 г.

продължителност

1 година -
всеки месец по
1 нова лекция и тест

място

www.credoweb.bg

Курсът на обучение е безплатен.
Необходима Ви е само регистрация
в www.credoweb.bg

Успешно завършилите курса получават сертификат
от Немската академия по хомеопатия и природолечение

Dr. Schüssler Salze

За информация – [следете сайта на CREDO WEB](http://www.credoweb.bg)
или пишете на k_kararova@alpenpharma.bg

Тел.: 02/861 40 00

НА ФЕСТИВАЛА ФРИНГЕ В ЕДИНБУРГ

Единбург е столицата на Кралство Шотландия, основано през далечната 843 година и има население ололо половин милион души. Ако искате да видите как градът „набъбва“ и побира в прегръдката си още 2,5 до 3 милиона гости през един месец в годината, то посетете го през август. Цифрите са огромни, но има ред и емоция, които си заслужават и не са притеснителни.

Всяка година, от 1947 насам, август е специален в календара на Единбург. Той е домакин на прочутия фестивал „ФРИНГЕ“, който събира световно известни творци на изкуството. Първокласни имена и таланти се извяват на множество закрити и открити сцени. Всички те са толкова много и разнообразни, че дори да успеете да посетите в един ден дори десет от тях, нямате шанс да видите дори и половината от това, което се предлага.

Пешеходната главна улица „Принцес“ събира хора от цял свят. Усмивнати младежи предлагат на всяка крачка флаери за някое събитие. Всеки възможен квадратен метър е сцена за всякакви индивидуални или групови изяви. Всички закрити сцени, еатри и концертни зали са ангажирани. Доминират щастливите физиономии, радващи се на музикалните и театрални изяви на аматьори и професионалисти. Атмосферата е уникална. Забравяш всички злосторения и се вписваш неусетно в общия безкра-

ен празник.

Наименованието ФРИНГЕ се е превърнало в нарицателно за нетрадиционен театър на малка сцена, като това позволява на всеки, който може и иска да се изяви, да покаже таланта си без предварителен регламент.

Апотеоз на всичко видяно е грандиозният спектакъл в прочутия Единбургски замък, построен на върха на спящ вулкан, бил последно активен преди 350 милиона години. По стените на древната крепост, като на своеобразен екран се прожектират триизмерни картини, свързани идейно със спекта-

къла. Огромната зала е изградена специално и само за фестивалните дни и побира около 30 хиляди гости. Билетите се разпродават месеци преди това. Имах удоволствието да се наслаждавам на спектакъла от доста добра позиция.

Преживяването е уникално: повече от 2000 артисти, музиканти, танцьори от Европа, Азия, Африка и Америка в продължение на два часа те пренасят в друг свят. На тази гигантска сцена от таланти, където се преплитат уменията на различни народи и култури, забравяш за всичко останало и се наслаждаваш само на изкуството на

изпълнителите.

А финалните фейерверки са зрелище, сравнимо само с най-грандиозните такива в света и по пищност и по продължителност.

Единбург се възприема обичайно като консервативен град, но август вече повече от 50 години прави изключение. Ако искате

да преживеете радостта от непосредствен контакт с талантливи нешлифовани диаманти и също толкова световноизвестни хора на изкуството, отделете си дни през някой август за най-големия арт фестивал ФРИНГЕ в света в готоприемен Единбург.

Д-р Юра Пандушева

Анафтин®

За Вашите пациенти с афти и малки лезии по лигавицата на устата!

ЩИТ СРЕЩУ БОЛКАТА¹

Анафтин® покрива раната със защитен филм, като по този начин предпазва оголените нервни окончания от по-нататъшно дразнене и помага да се намали болката.¹

ЕСТЕСТВЕНО ЗАЗДРАВЯВАНЕ¹

Под предпазващото от болка защитно покритие, формулата на Анафтин® подпомага естествените процеси на излекуване.¹

Хиалуоновата киселина създава среда, която помага за възстановяване на увредената тъкан.²

Алое вера допринася за овлажняващия ефект и помага за облекчаване и успокояване на раздразнената лигавица.^{3,4}

✓ Облекчава болката¹

✓ Бърз ефект и продължително действие¹

✓ Без дразнене¹

✓ Не съдържа алкохол¹

Спрей

Вода за уста

Гел

anaftin.bg

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

1. Указания за употреба на продуктите Анафтин® към 10/2014; 2. Nolan A, et al. J Oral Pathol Med 2006;35:461-465.

3. Babaei N, et al. Dent Res J. 2012;9(4):381-385; 4. Gupta V, et al. Ayu.2012;33(2):193-196.

Медицински изделия. Информация за медицински специалисти. За допълнителна информация прочетете указанията за употреба или се обрънете към „Берлин-Хемин/А. Менарини България“ ЕООД, София 1784, бул. „Цариградско шосе“ 147, ет. 3, e-mail: bcsoba@berlin-chemie.com
Безплатна линия за съобщаване на нежелани реакции: 0800 80 828

СРЕЩА С ПОКРИВА НА СВЕТА

Мъдростта на Изтока и дали наистина доброто и любовта побеждават злото

Когато преди година разбрах за пътуването, от раз казах „да“. Колегите, които не събраха кураж, могат само да съжаляват. Мъдростта на Азия ме тегли и привлича много. Смесицата от култури и религии, неординарното възприемане на живота, прераждането на душите, е магнит за тези от нас, които вярват в мимолетността на човешкия живот.

Първата ни спирка беше старата столица на Казахстан. Това беше най-близкото и удобно място за излитане към град Урумчи, Северозападен Китай. Преди това разгледахме Алмаати, напомнящ на социализма. От професионална гледна точка стоматологичните поликлиники не вдъхват доверие, но новопостроените (влизах в такава) по нищо не отстъпват на високите стандарти.

Е, бензинът им е петдесет цента. До ден днешен конят и соколът са идоли за степния народ, наследил Чингиз хан. Обучението на ловния сокол е церемония. За да се разгледа и усети по-добре, е необходимо време, а ние ползвахме Казахстан само като спирка.

И така, вече летим към Урумчи. Посрещна ни един сив, безличен, петмилионен китайски град. Тук сме заради музея, в който са изложени прочутите мумии от пустинята Такламакан. Навсякъде жесток полицейски контрол. Без малко да не ме допуснат в музея. Била съм с чехли, а не със сандали или обувки. Обясниха ми, че при евентуална евакуация, бягането би затруднило потока от хора. Поради невъзможност да търся магазин за обувки, вързах подметките за глезена (по-скоро очакчих) с вързалки, които измъкнах от имитацията на кецове на спортната ми ръчна чанта. Мумиите категорично не принадлежат към китайската група хора. Възрастта им е на хилядолетия. Много високи мъже и жени, задължително с татуировки по скулите и рижави дълги коси. В музея е изложен битът на тринадесет народности групи от район Синдзян. Има руско присъствие, уйгури, хуи, таджики... Скоро ще бъдат само в музея. Китай настъпва. Иначе в цялата страна живеят 56 националности. Най-многобройни са хан с право на едно дете в града и две на село. Другите националности имат право на две в града и три на село.

Град Кашкар с неделния пазар за животни ми хареса повече от Урумчи. Старият Кашкар пази спомена за керваните от северния и средния път на коприната. Тук е най-старата джамия – 1462г. Рестрикциите са огромни. Шиити и сунити се молят заедно. Това обаче няма да спре асимилирането им. Точно от тук преди 2000 години уйгури, оногури, хазари тръгват към днешните нови земи. Появяват се Балк, Болгар, Онгала... Уйгурите нямат нито една обща черта с китайците. Ако искаш да разбереш мисленето на един народ, виж в какво вярва. Зорастризмът е старата религия по тези земи. После идва будизмът и накрая ислямът. Чингиз хан е бил езичник.

Последното градче, в което бяхме в северозападен Китай, е Ташкуртан. Основно е населен с таджики, уйгури и китайци, част от Синдзян.

Насочваме се към Кунджаарап. Най-високият проход – граница между Китай и Пакистан. Височината на пункта е 4720 м. След малко Памир остава зад гърба ни.

Почти сюрреален пейзаж през юни: върхове, голи или със сняг, но негостоприемни. Малки села с таджики и уйгури, но с китайски надписи. Някоя камила, мормот, коза, овца, подвижни пясъци, езера от ледници. Въздухът – с все по-малко кислород. От дясната ни страна е Вахханският коридор, дълъг 200 км и широк 60. Великите сили, за да отрежат Русия от допир до английските владения в началото на миналия век, го дават на Афганистан, такъв е и до днес. Ако прочетете „Училища от камък“ на Грег Мортенсън, ще разберете. Едва на границата си позволив снимка на китайски граничен пункт (абсолютно забранено). Многобройни спирани от бодлива тел, не зная какво тече по тях и минах поне през десет рентгена.

НАЙ-ПОСЛЕ ПРЕД МЕН Е ПАКИСТАН

О, господи! Какво правят толкова много хора почти на браздата? Защо се ровят в снега? Пакистан е дълга 2000 км, право на юг. Там температурите са над 40 градуса и хората идват тук, за да се охладят, а някои не са виждали сняг по родните си земи. Изключително дружелюбни към такива като нас, защото след Кулите и Бин Ладен

са почти без туризъм.

Навлигаме в Каракорум. Малкото е пред очите ми. Това истина ли е? Каракорум, Хиндокуш и Хималаи! Едва на 55 милиона години. Тогава континенталната плоча на Годвана се вклинява в Азия. Нагъва и повдига планинските вериги. Пет от общо 14 осемхилядници са в Пакистан. Вторият по височина К2 е тук. Седемхилядниците са повече от сто и доста от тях са само с номера, без имена. За шестхилядниците въобще не говорим. Не зная накъде да гледам. Ето и първият глетчер – Пасау. По-надолу видях топящия му се език. Следва буйна студена река. Първите високопланински китни села с черешови градини не задържаха погледа ми. Насочен е нагоре и все по-нагоре! Лентата забави ход. Мозъкът ми отказа или по-точно блокира. Душата ми литна по върховете и искаше само да усеща. Възхищението експлодира. Завихри се и обгърна възможно невъзможните висоти. Залюля се между тях с всичката сила на усещанията ми. Не зная след колко време вцепенението бавно започна да намаля амплитудата си. Слизайки на земята, емоцията бавно утихна и се превърна в смирение. Четири зъболекарки (сестри Читалови, Адрина Славкова и Деси Бояджиева с водач Пламен Узунев) в подножието на Ракапоши – 7788 метра, се прегърнахме и благодарихме за лудия късмет и смелостта да се докоснем до покрива на света, в който живеем. Мисля, че разбрахме най-добре стремежа на Боян Петров.

От терасата на хотела в Каримабат имах най-шокиращо красивата гледка. На изток беше Ракапоши и само за няколко минути го видях без облачна завивка. Беше извънземно красиво. На запад виждах връх с височина 7388 метра, и то от безименните. Легендите на народа хундза разказват, че бог отсяда по върховете и помага на хората да стават по-добри. Попитах един дядо на колко години е. Той ми отговори, че има внуци и правнуци. Народът хундза измерва годините в отгледани внуци и правнуци, цени семейните традиции, отрича проституцията и наркотиците... Дали ще оцелее от настъпването на ценностите на Запада или ще се поддаде на унифицирането?

Бях на шамански ритуал. С поглед към върховете и повик към

добрите феи да слязат на земята, шаманът проговори на брушаски език, който той не говори в реалния живот. Напомни ми Едгар Кейс. Този език няма аналог с никой от познатите ни езици. Никой историк не смее да определи към коя група спада и откъде идва. Откъде е дошъл този зеленоок народ и защо е точно тук? Още помня топлината от жилавата ръка на шамана, който дълго време държа моята. Душите си говореха нещо, но изключилият ми мозък не разбра какво. Въпреки това беше топло и хубаво като усещане.

Тук всяка долина разказва различна история, има различен език и отказва да се цивилизова по западен стандарт. Живеят в хармония с природата и себе си. Те не идват в нашите боледуващи общества, а ние отиваме с едничката надежда да открием какви сме били и какво сме загубили.

Видях дворци и фортове на племето хундза. Прокопани канали от ледника до градчето. Серпентиноподобно като змия, водата носи живот. Прецеждат я, за да отпаднат пясъчинките, и се пие. Видях от прозорците в селата в затворен съд с въженца да се пуска хранителен продукт в студена ледена вода. Ето ти природен хладилник. Когато тръгнахме на юг, се промени и ландшафтът, и температурата. Край река Индус видях мястото, където Хималаи, Каракорум и Хиндокуш се срещат. Жегата удари 40 градуса. Какво ли биха правили без трите големи реки, идващи от Кашмир? Добре че Международната общност им дала три от общо шестте големи реки, минаващи през Пакистан и Индия. Индия държи контрола и това е вечната ябълка на раздора. Пакистан е само на 71 години, с четири големи района и присъединена Хундза. За разлика от Индия, тя има единна религия. Ислямът определя очертанията на личния и обществения живот. Липса на алкохол и наркотици, уредени бракове, силни родови връзки. Армията е стабилна. 65% живеят на село. Не знаех, че е водеща сила в производството на манго. Уникален аромат! Сушената кайсия е на почит. За първи път консумирах супа от сушения плод. Хареса ми. Ще опитам.

Исламабат или град на исляма. Нов. Модерен. Само един милион. Тук трябваше да се срещна с д-р Awab Alwi, представителя им във FDI, но аз подценних разстоянията и горещината и си останах

само с поздрав за д-р Шарков и за всички вас.

Лахор – културната столица на Пакистан. На 46 градуса бяхме на световноизвестната церемония по свалянето на знамената на Индия и Пакистан на граничната бразда близо до град Лахор. Два огромни стадиона с обща стена или врата. Тук братът Пакистан и сестрата Индия си дават всекидневна среща. Кашмир като ябълка на раздора е предизвикала четири войни през миналия век, но без участието на Великобритания. Глеещият проблем всеки ден напомня за себе си. Надеждата е изобразена в пищността на ритуала. Един юмрук не може да е вечно стиснат, все някога ще се отвори за поздрав. Надпяването на двата стадиона, еженето на мъжете от ритуалния кръг и смиренето при взаимното сваляне на флаговете е добър знак за бъдещето. Ние пяхме, танцувахме и викахме за Пакистан. Мисля, че надвихахме индийската част, защото целият пакистански стадион аплодираше нас. Аплодираха нашата емоция, изправени на крака. Не зная на кой късмет да благодаря за изключителните емоции. Снимахме се със стотици пакистанци. Дружелюбни до болка. Вечният въпрос: харесва ли ви Пакистан? Да – с широка усмивка. Забележете, слагат ръка на сърцето, леко се покланят и със същата широка усмивка благодарят. Беше трогателно, изживяхме го много десетки пъти. Дали наистина доброто и любовта ще победят злото?

Последното ми шокиращо изживяване бе в Националния археологически музей. Натъкнах се на свършена изработка на огромно, не зная вида, камък, идеално полиран пиедестал. Върху него изображения на сперматозоиди, яйцеклетки, фазите на развитието на зародиша. Наложих се да дойде уредникът на музея, но не получих всички отговори. Находката е между 8 и 10 хиляди години. Мястото в планината, откъдето е взета находката, до ден днешен е място за измолване на деца от добрите богове по върховете... Микроскопът, с който се виждат гореупоменатите клетки, е на няколко столетия... Е, няма да мога да намеря всички отговори за древните... Важното е, че ги търся.

Д-р Н. Читалова
Заклет пътешественик
Любител на Азия
и древните камъни

БАЛКАНИАДА ЗА ЛЕКАРИ И ЛЕКАРИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА

Отборно българският отбор завоюва трето място

От 27 до 31 август в Охрид, Македония се провежда 31-та Балканиада за лекари и дентални лекари. На кортовете край Билянините извоюва лекари от Турция, Македония, Румъния, Гърция и България премериха сили и тенис умения. Балкански шампиони за мъже-двойки станаха професор Карен Джамбазов и д-р Атанас Михов от УМБАЛ „Св. Георги“ в Пловдив. Всеки един от тях стана балкански шампион единично във възрастовата си група.

Д-р Мариана Динкова, от РК на БЗС-Пазарджик, заедно с д-р Надежда Джелепова завоюваха бронзов медал на двойки. Д-р Емилиян Станков за четири дни изигра 8 мача, 3 от които на двойки и постигна пет победи, но само точка в тайбрека не му достигна за 3-то място. Отборно българският отбор завоюва 3-то място.

Д-р Емилиян Станков

Александър Хролев, касиер на БЗС от 1915 до 1920 г., завещава на съюза цялото си състояние, надхвърлящо два милиона лева за откриване на „старческа станция Мара и Александър Хролеви“.

ПЪРВИЯТ БЪЛГАРСКИ ЗЪБОЛЕКАР ИЗБРАН ЗА НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ

Димитър Тошков, роден в Ловеч е първият български зъболекар избран за народен представител в 16 и 17 Народно събрание. Като „депутат и член на бюджетарната комисия“ успява да прокара „на ползу роду“ искането за въвеждане на зъболекарска помощ в училищата и армията.

ИСТОРИЧЕСКИ ШРИХ ДАРИТЕЛСТВОТО СРЕД ЗЪБОЛЕКАРИТЕ

През 1920 г. в Софийския университет се провежда конгрес на зъболекарите. На този конгрес постъпва предложение за създаване на Взаимно-спомогателна каса за смъртни и нещастни случаи при БЗС. Един от основните инициатори е зъболекарят Георги Бански от Бургас, който участва в изработването на подробен правилник за Касата.

От този период датират и един много благороден жест. Невена Славова – Сергеевич, дългогодишна зъболекарка от гр. Шумен дарява на БЗС сумата от 5000 лв., която не е никак малка за времето си, за почивен дом на българските зъболекари. Това става в период на световна икономическа криза, която с усеща остро и в България.

ИМА ВРЪЗКА МЕЖДУ ХРОНИЧНИЯ ПАРОДОНТИТ И ЛАКУНАРНИЯ ИНФАРКТ

Ново проучване е установило връзка между хроничния пародонтит и лакунарния инфаркт, заболяване на кръвоносните съдове в мозъка, на което се дължат около 25% от случаите на исхемичен инсулт. Учените са открили, че участниците в изследването, страдащи от пародонтално заболяване, са били в значително повишен риск от лакунарен инсулт в сравнение с участниците без пародонтит.

В проучването са участвали 62 пациенти, посетили кардиологичното отделение на университетската болница в Сантяго де Компостела между януари 2014 г. и януари 2015 г., както и контролна група от 60 здрави хора. И двете групи са преминали неврологични и па-

родонтални прегледи.

Пародонталните заболявания са били значително по-разпространени сред пациентите със сърдечносъдови проблеми (69%), отколкото в контролната група (31%). В допълнение тежестта на пародонтита е била статистически по-висока при пациентите с инсулт в сравнение с хората от контролната група.

Освен това при участниците от групата пациенти с кардиологични заболявания са били изявени други добре познати рискови фактори като хипертония, захарен диабет, хиперхолестеролемия, исхемична болест на сърцето, тютюнопушене, консумация на алкохол и прием на статини. Въпреки това според учените връзката между хроничния пародонтит и лакунарния инфаркт не зависи от тези фактори.

Макар тези открития да показват тясна връзка между двете заболявания, изследователите подчертават, че са необходими допълнителни проучвания, за да се разбере напълно техният механизъм на действие. Въпреки това те поддържат хипотезата, че пародонтитът води до системно възпаление и в резултат може да бъде засегнато здравето на кръвоносните съдове.

Проучването, озаглавено „Връзката между хроничния пародонтит и лакунарния инфаркт“, е публикувано онлайн в European Journal of Neurology.

УС НА РК НА БЗС-БЛАГОЕВГРАД

УС на РК на БЗС-Благоевград честити кръгли-те годишнини на д-р Костадин Илиев, като му пожелава здраве, много късмет, лично щастие, истински хора до него, чудесни мигове и много лични и професионални успехи.

УС на РК на БЗС-Благоевград

ДЕНТАМЕДИКА

Орган на Българския зъболекарски съюз
РЕДОВЕН ЧЛЕН НА FDI
WWW.BZS.BG

ГЛАВЕН РЕДАКТОР:
Емилия Караянева, ekarayaneva@mail.bg
РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:
Доц. Елка Радева
Проф. Владимир Панов
Д-р Юра Пандушева
Д-р Йоанна Йонкова
РЕКЛАМА:
д-р Тодор Кукуванов todorkoukouvanov@mail.bg
Броят е отпечатан на 21.09.2018 г.
Тираж: 9027 бр.
Редакцията не носи отговорност за съдържанието на поместените реклами и вложки.

София 1000, бул. „Витоша“ № 12, ет. 6.
Телефони: 0988 136 900 и 02/ 451 43 12
e-mail: office@bzs.bg

МАЛКИ ОБЯВИ

САМО ВЪВ ВЕСТНИК „ДЕНТАМЕДИКА“ МАЛКИТЕ ОБЯВИ СА БЕЗПЛАТНИ ЗА РЕДОВНИТЕ ЧЛЕНОВЕ НА БЗС. МОЛЯ, ИЗПОЛЗВАТЕ Е MAIL: REDOBIAVI@MAIL.BG. ПИШЕТЕ НА КИРИЛИЦА С НОРМАЛНИ (НЕ САМО С ГЛАВНИ) БУКВИ. ВАШАТА ОБЯВА ЩЕ ДОСТИГНЕ ДО 9027 ДУШИ!

ДАВА ПОД НАЕМ

ПРОДАВА

Давам под наем кабинет в клиника в гр. Варна до поликлиника Св. Ана. тел. 0888739402, д-р. Русева

Давам смяна в София - център. тел: 0888 52 46 16

Давам под наем работна смяна в напълно оборудван и обзаведен зъболекарски кабинет в идеалния център на гр. Варна - 220 лв. тел: 0888651315, д-р Красимир Панайотов

Отдавам под наем смяна в разработен и напълно обзаведен стоматологичен кабинет, намиращ се в центъра до МОЛ София. Кабинета се намира в зъботехническа лаборатория. Лице за контакт: Славчо Гълъбов Телефон за контакт: 0899 10 44 12

Дава под наем оборудвана стоматологична клиника с 3 стола- кв. „Лозенец“ в непосредствена близост до метро станция „Стадион Васил Левски“ GSM:0878 28 06 36

Давам смяна под наем в новооборудван стоматологичен кабинет, адрес: гр. София, квартал Надежда, срежу 24 - та поликлиника тел: 0887 05 99 69, д-р Йорданова

Давам под наем напълно оборудван стоматологичен кабинет на ул. Позитано, за контакти - 088 60 90 686

Давам под наем смяна в нов модерно оборудван кабинет в гр.София, в близост до НДК. За контакти: 0895 753 93

Давам под наем смяна в нов, оборудван дентален кабинет, намиращ се в гр.София до магазин Билла на ул. „Опълческа“ и бул.„Сливница“. Цена 380 лв. 0888353356 – Даниел Георгиев;

Давам под наем смяна в напълно оборудван, работещ дентален кабинет в центъра на гр. Велинград, бул. „Съединение“ №91. За информация тел. 0889527928, д-р Събева

Давам под наем смяна в зъболекарски кабинет в гр. Пловдив, ул.„Върховърх“ № 2. За информация: 032/ 25 24 32

Отдава се смяна под наем в денонощен спешен кабинет по дентална медицина в гр. Пловдив. За информация: Д-р Атанасов – 0885/ 88 00 43 или д-р Славова – 0885/ 84 48 42

Дава се смяна за работа в дентален кабинет под наем в гр. Пловдив, ЖР „Тракия“, поликлиниката, ДКЦ 5, ул. „Съединение“ № 42, ет. 3, каб. 3. За справка: 0899/ 690 221 и 032/ 261 170 – Д-р Попова

Давам под наем оборудван кабинет в гр. Асеновград. За информация: 0888/ 34 15 84

Давам под наем оборудван стоматологичен кабинет в гр. Пловдив. За информация: 0897/ 988 845

Дава се под наем напълно оборудван стоматологичен кабинет. Гр. Пловдив, ул.„Волга“ № 46. За контакти: Д-р Кръстьев – 0897/ 988 845

Давам под наем смяна в напълно оборудван дентален кабинет в центъра на Пловдив. За информация: 0887/ 532 736 – Д-р Райнлиев, Пловдив

Дава се под наем смяна и кабинет /дентален/, обзаведен, оборудван, работещ, в центъра на гр. Пловдив. За информация: 0898/ 35 75 34

Давам под наем самостоятелен стоматологичен кабинет, регистриран към РЗИ и постоянно функциониращ от 2005г., след основен ремонт. Супер локация-кръстовището на бул.„Васил Априлов“ и ул.„Ген. Дан. Николаев“ до Второ РУ на МВР с лице на бул.„Васил Априлов“. Кабинетът разполага със самостоятелна чакалня, просторна тераса / за пушачите /, освен стандартното оборудване има автоклав ескулап и въздушен микромотор. Всичко е в перфектно състояние, технически изправно и работещо. За контакти: 0888 61 71 04 и 0888 64 01 54.

Давам под наем помещение, подходящо за зъболекарски кабинет, 35 кв.м., гр. Пловдив, кв „Прослав“, до пощата. За контакти: 0888 27 02 38 – Иван Бакалов

Продавам оборудван стоматологичен кабинет в гр. София, район „Красна поляна“, стоматологична машина и стол Медия 7М, в много добро състояние. Цена по договаряне, тел. 02/889-96-90, вечер след 19 ч.

Продавам дентален юнит произведен 2016г.от фирма КРИС-БИЛ-Варна и компресор DURR DENTAL/880W/.Цена 5000лв. За контакти: 0887476252, гр.

Продавам стоматологични инструменти, клещи за вадене – 10 лв за 1 брой, метални лъжици за протези – 8 лв за 1 брой и други стоматологични консумативи в срок на годност - на изгодни цени. Стоматологичен кабинет в град Варна – поликлиника „Младост“. За връзка - 0889 959643

Продавам два броя машини ЮС 7 медия. За информация: 0887/ 532 736 – Д-р Райнлиев, Пловдив

Продавам пълно стоматологично оборудване на изгодна цена с 2бр. стом. стол. (~текмил, дентсан) работещ дентален кабинет в центъра на гр. Карлово GSM: 0889840317

Продавам стоматологичен стол Юнит ЮС-7М, амалгамобъркачка с дозатор и швейцарски ултразвук. Телефон: 0898/ 740 145

Продавам стоматологична машина ЮС 7 М, работеща, с компресор. За информация: 0877/ 43 60 11 – Д-р Петкова

Продавам стоматологичен Юнит Olsen с компресор. Цена 1600 лв. За информация: 0882/ 080 082

Продавам дентална практика в Пазарджик, оборудвана и работеща, отлична локация, 2 кабинета с 2 санитарни възела. За контакт - 0888 833194 или sms (след 20h)

Продавам стоматол. машина „Медия“, нова, 1300лв., 0888 316102

Продавам оборудван и обзаведен стоматологичен кабинет с всичко необходимо за работа (автоклав, фотополимерна лампа, дребен инструментариум и т.н.), намиращ се в нова сграда до Кооперативния пазар в гр. Русе. Състои се от работно помещение, обособена чакалня и санитарен възел /общо 37 кв.м./ Помещението има всички разрешителни за стоматологичен кабинет и функционира като такъв от 2003г. Цена по договаряне. Тел. за контакт: 0897 400 980.

Продавам дентален юнит Анвита, окачен на шарнирно рамо с горни шлангове с 6 инструмента. Стол за стоматолог с облегалка и ринг. Цена 4950 лв. Тел. за контакт: 0878135442 д-р Радославова, София

Продавам електрически дентален микромотор SM 30-2 със шланх на фирма Микромотор Цена 300 лв. тел. за контакт: 0878135442

Продавам пещ за 3D обтуриране на коренови канали Thermaprper Dentsply Sirona, Цена 350 лв. тел. за контакт: 0878135442

Продавам стом. машина Медия(ЮС-7) в отлично състояние, периферия, турбинен наконечник с пуш бутон и други, стол за стоматолога, бюро - 400 лв., възможен транспорт - 0878 671036 д-р Маринова

Продавам материали и пособия, стол за стоматолога, бюро - по договорка 0878 671036

Продава 3 тома „Анатомия чело-века“ - 150 лв. - 0893 317841, 0878 671036

ТЪРСИ

Зъболекар с опит търси работа в гр. Пловдив За информация: 0878/ 722 894

Търси лекар по дентална медицина за работа на процент в разработен кабинет в жк. Люлин център. За контакт - 0888 925378

АКТУАЛНО

ХЕПАТИТ А В СТОЛИЧНИЯ КВАРТАЛ „ФАКУЛТЕТА“

Увеличават се случаите на хепатит А в столичния квартал „Факултета“, съобщиха от столичната Регионална здравна инспекция (СРЗИ). През юли са били регистрирани 6 случая, към 30 август от хепатит А заболелите вече са 51, като по-голямата част са деца. уточняват от инспекцията. От Столична община незабавно са били отпуснати средства за дезинфекция, хигиенизиране на района, ликвидирани на незаконните сметища и дератизация. Засилен е бил и контролът на откритите водни площи, които са забранени за къпане. От инспекцията допълват, че личните лекари на всички контактни на заразените лица са били незабавно уведомени, за възникналата ситуация са били информирани и общопрактикуващите лекари в съседните райони „Люлин“ и „Овча купел“. На жителите на квартала, в това число на всички контактни на заразените лица, е препоръчано да се ваксинират, като необходимият брой ваксини е осигурен от Столична община. Уведомени са директорите на лечебните заведения, детските градини и детските ясли във „Факултета“ и в съседните райони, като са издадени предписания за дейностите, които следва да се разгърнат, за да не се допусне разпространение на вируса на Хепатит А.

НОВА ТЕХНИКА ЗА РЕДАКТИРАНЕ НА ГЕНИ

Учени от Калифорнийския университет в Сан Франциско са създали нова техника за редактиране на гени. Техниката използва метода CRISPR/Cas9, като „научава“ клетките по-лесно да се борят срещу автоимунни и вирусни заболявания. Изследователите са открили начин, чрез който да позволят на имунните Т-клетки по-лесно и точно да разпознават вирусите в тялото. Елиминира се и нуждата да се използват вируси, за да се прехвърля ДНК, която да атакува клетки. Една от сегашните практики в медицината е да се използват вируси с модифицирана ДНК, която да не е заразяваща, като след това към тях се добавя ДНК, която да лекува или „коригира“ други увредени клетки. След това вирусът се поставя в тялото с надеждата, че като се репликира бързо с правилната ДНК, ще може да помогне за лечението на специфично заболяване. В действителност обаче, има рискове от неправилно разпространение на гените или дори увреждане на съществуващи, здрави гени. Освен това процесът е скъп и времеемък. Новият метод използва електрическо поле, което за кратко прави мембраните на Т-клетките по-приемливи към нова ДНК. Това улеснява внедряването на редактирана с CRISPR „правилна“ ДНК. Тъй като CRISPR позволява редактирането само на малки части от една нишка, това намалява риска от увреждане на клетките и може да се използва като по-специфична и насочена генна терапия. Опитите на учените с новата техника досега показват успех в лечението на рядка автоимунна болест, която досега не е била лечима. Освен това методът на работа е по-бърз. Въпреки това все още трябва да се направят дос-

та опити преди CRISPR и новият метод да могат да бъдат

СМЯНА НА ЧАСОВОТО ВРЕМЕ

Европейската комисията (ЕК) подготвя законодателно предложение до Европейския парламент и до Съвета на Европа за промяна на действащите разпоредби за смяна на часовото време, съобщиха пресслужбата на институцията. Тази стъпка ще бъде предприета, след като стана ясно, че при проведената обществена консултация 84% от анкетираните граждани на страните от Европейския съюз (ЕС) са изразили несъгласие с местенето на стрелките на часовниците два пъти в годината. Обществената консултация по въпросите на лятното часово време беше организирана от Европейската комисия като част от текущата ѝ оценка на действащите разпоредби за смяна на времето в Европа. Тя бе проведена и след приемането на резолюцията на Европейския парламент от февруари тази година. От ЕК припомнят, че повечето държави членки на ЕС имат стара традиция в разпоредбите за смяна на времето, която в много случаи датира от времето на Първата и Втората световна война или от петролната криза през 70-те години. От 80-те години насам ЕС започна постепенно да приема законодателни актове, въз основа на които всички държави членки да се споразумеят да преминават едновременно от зимно към лятно часово време и обратно, както и да бъдат премахнати националните графици. В България лятното часово време е въведено през 1979 г. От 1996 г. всички европейци преместват часовниците си с един час напред в последната неделя на март и с един час назад в последната неделя на октомври.

ТАКСА ДИМ

Всяко заведение да определи дали в помещенията му ще бъде разрешено да се пуши или трябва да не се пуши, а онези, които избират да допуснат пушене, да плащат допълнителна такса. Това предложение за промяна в Закона за здравето е внесла Българската асоциация на заведенията в официално становище до Министерството на здравеопазването и Народното събрание. Според авторите на идеята таксата ще бъде под формата на месечна или годишна вноска в специално обособен за целта държавен фонд. Всяко от заведенията, което е заплатило съответната сума, ще обозначава със специален стикер, че таксата е платена и клиентите могат да пушат. Стикърът ще се издава от държавата и ще бъде залепен на видимо място по витрините на заведението, предлагат от асоциацията. Ако бъдат приети тези предложения, в страната ще има прости и изпълними правила за тютюнопушене в закрити помещения, е мнението на организацията. Ще бъдат премахнати корупционните практики и административната принуда, като в същото време ще се осигури немалък приход в държавния бюджет. Идеята е таксата да бъде годишна. Според вносителите това ще бъде допълнителен и лесно събиращ приход в държавната хазна, който ще замени една трудно приложима забрана. Със събраните средства, които ще бъдат от порядъка на милиони, могат да се подпомагат социално значими или здравни дейности в нашата стра-

на. Какъв ще бъде механизъмът за изразходването на средствата, ще определи Министерският съвет.

ТЕСТ ОТКРИВА РАК НА ПРОСТАТАТА

Тест на слюнката е в състояние да открива мъже, изложени на до 50% по-висок риск от развитие на рак на простатата, пише в „Мирър“, цитиран от БТА. ДНК-тестът може да идентифицира един на 100 мъже, изложен на 50% по-висок риск от рак на простатата, и един на всеки 10, за когото опасността е с 25% по-висока.

Изследователите смятат, че идентифицирането на 63 нови генни вариации в ДНК, на базата на които може да се прогнозира риска от развитие на този тип злокачествено заболяване, ще премахне необходимостта повечето мъже да се подлагат на инвазивно изследване на простатата. Според специалистите за пръв път генетични мутации се оказват достатъчни за разработването на тест, подходящ за клинична употреба.

БОБОВА ДИЕТА И СЪРЦЕ

Американски учени от университета в Колорадо препоръчват да ядем повече бобови храни, за да укрепим сърцето си, дори и да е здраво, съобщава БТА. Бобовите храни съдържат много протеини и фибри, а според изследователите, когато те изобилстват в храната ни, нивата на холестерол в кръвта намалява. Влиянието на бобовите храни върху сърдечносъдовата система е потвърдена с помощта на мишки, страдащи от затлъстяване. По време на експеримента телото на всички гризачи значително е намаляло. Бобовата диета е снизила нивото на холестерола им и значително е подобрила състоянието на сърдечносъдовата им система. В изследването с хора са участвали доброволци с диабет тип 2. Оказало се, че бобовите храни защитават организма от вредното действие на свободните радикали и намаляват увреждането на тъканите, свързано с прекосяване на мазнините. Това се отразява положително на състоянието и на сърцето.

ДОЛУ ВРАТОВРЪЗКИТЕ

Носенето на вратовръзка влияе неблагоприятно на главния мозък. До този извод са стигнали лекари от германската университетска болница Шлезвиг-Холщайн. Медиците са провели проучване с 30 доброволци. Половината са помолени да носят вратовръзка, за да им направят ядрено-магнитен резонанс. Останалите са били без аксесоара. На тях също е направено изследване. Резултатите показали, че вратовръзката стяга сънните артерии, намалява мозъчното кръвообращение и така всъщност влияе негативно на мозъка. Резултатите от проучването са публикувани в списание „Неврорадиология“.

БРАК ЗА ДЪЛГОЛЕТИЕ

Група английски учени установиха, че достигналите до третата възраст съпружески двойки са значително по-защитени здравословно от заклетите ергени или старите моми. Това сочат данни

от изследването, публикувани в академичното списание „Харт“. Изводите на изследователите се базират на данни от последните две десетилетия. Те включва сведения за над 2 млн. души на възраст между 42 и 77 години. Анализът сочи, че решителите се на брак се радват на значително по-занижен риск от сърдечни проблеми. Достоверността на изследването е особено висока, тъй като то покрива расово и етнически разнообразно население от Европа, Северна Америка, Близкия Изток и Азия. За сравнение лицата, които са разведени, овдовели или никога не са били женени са подложени на 42% по-висок риск от развитие на сърдечносъдово заболяване и 16% по-застрашени от развитие на исхемична болест на сърцето. Същевременно заклетите ергени са 42% по-вероятно да починат от инфаркт и 55% от инсулт. Учените са установили също, че резултатите не се различават значително в зависимост от пола на изследваните лица с изключение на инсулта, който е по-честа причина за смърт за самотните мъже. Четири пети от всички сърдечносъдови заболявания могат да бъдат прогнозирани на базата на определен набор „рискови фактори“ - напреднала възраст, мъжки пол, високо кръвно налягане, висок холестерол, тютюнопушене и диабет. Семейното положение би могло да бъде именно този рисков фактор, който да обясни причините за оставащите 20%.

БЪРНАУТ СИНДРОМ

Лекарите, чиито дежурства продължават 12 часа и повече, имат същата концентрация като на пияните шофьори. Това твърдят учени от университета в Солсбъри, съобщава Dariknews като се позовава на в. „Дейли мейл“. Вероятността за допускане на медицински грешки, водещи до летален изход при пациентите, е с 27% по-висока при претоварените с работа медици и по-специално при хирурзите. Обширното изследване, проведено с помощта на лекари и медицински персонал, установило, че увеличаването на смените от 8 на 12 часа носи големи рискове за пациентите. Според учените, натрупаните навизи при медицинските сестри, анестезиолозите и други лекари се губят след 8-часовия работен ден. Изследването е категорично, че за намаляването на медицинските грешки е нужно точно спазване на работните графици, за да не се получава претоварване.

СВЕТОВНАТА ЗДРАВНА ОРГАНИЗАЦИЯ ОПРЕДЕЛЯ

Световната здравна организация (СЗО) определя за „тежко хронично пиене“ повече от 60 гр. чист алкохол - 6 или повече стандартни напитки за един ден за мъжете и повече от 40 грама на ден за жените. Резултатите се основават на изследване сред повече от 9 000 британски граждани на възраст между 35 и 55 години. „Леко до умерено“ пиене е определено за средната възраст като една до 14 напитки на седмица. 14-те напитки на седмица максимум - подобно на указанията в други страни - е еквивалент на 6 средни (175 милилитра) чаши вино с 13% алкохол, 6 халби с четири процента бира или 14 двайсет и пет милилитрови шога с 40-градусови спиртни напитки.

АКЦЕНТИ

Д-Р МИХАИЛ ХРИСТОВ Е НОВИЯТ ДИРЕКТОР НА ИАТ

Д-р Михаил Христов е новият директор на Изпълнителната агенция по трансплантация (ИАТ). Д-р Христов е магистър по медицина, с придобита специалност „Ортопедия и травматология“. През годините е бил директор на Градска многопрофилна болница – Варна, началник отдел в НЗОК, ръководил е и Регионалния център по здравеопазване – София. Д-р Михаил Христов е заемал позиции на главен инспектор в ИА „Медицински одит“ и държавен инспектор в Изпълнителната агенция по трансплантация. През 2017 г. е оглавявал Изпълнителна агенция „Медицински одит“, като през същата година е бил и председател на Надзорния съвет на НЗОК. Последно е заемал поста управител на МБАЛ „Уни Хоспитал“.

СЪЗДАДОХА И БЕЛИ ДРОБОВЕ В ЛАБОРАТОРИЯ

Изследователи от Медицинския клон на Тексаския университет публикуваха научна статия в списание Science Translational Medicine, в която съобщават, че благодарение на биоинженерството са създали в лабораторни условия бели дробове, които са успешно трансплантирани в прасета. Това се случва за пръв път, а резултатите са повече от обещаващи. Дробовете са трансплантирани на 4 прасета, които дишат нормално след интервенцията. В продължение на два месеца след трансплантацията учените наблюдават животните. На този етап не се откриват признаци на отхвърляне на органите от страна на имунната система на прасетата. Учените смятат, че ако всичко се развива нормално, то до 5-10 години биха могли да създадат в лабораторни условия бели дробове, които да се трансплантират в хора. Създадените чрез биоинженерство дробове могат да изместят изцяло необходимостта от търсене на донори, което ще превърне списъците на чакащите за трансплантация в история.

АЛКОХОЛ И БОЛЕСТ НА АЛЦХАЙМЕР

Заклетите алкохолици, посветили се на чашката в продължение на десетилетия или повече, са изложени на по-висок риск от деменция в края на живота си, отколкото умерените пиячи. Това сочи проучване на учени от Френския национален институт за здравни и медицински изследвания, оповестено от медицинския журнал Би Ем Джи. Данните сочат, че дългогодишните алкохолици са с около 50% по-предразположени към Алцхаймер или друга форма на невродегенеративна болест. Навсякъде по света около 7% от хората над 65-годишна възраст страдат от някаква форма на деменция - процент, който нараства до 40 над 85-годишна възраст. Очаква се броят на болните да се утрои до 2050 г. Проучването е установило още, че сред умерените пиячи консумиращите вино са с по-нисък риск от деменция, отколкото любителите на бира или спиртни напитки, като уиски, джин или водка.